

Vlaams
Parlement

vergadering **3**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Middagvergadering

van 28 september 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	3
VERONTSCHULDIGINGEN	3
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2017	
Bespreking (<i>Voortzetting</i>)	3
THEMADEBAT over de alternatieve financiering van overheids-investeringen	
Oprichting van een commissie ad hoc	15
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende Eandis	16
VOORSTEL VAN DECREET van Johan Danen, Björn Rzoska en Ingrid Pira houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, wat de deelname van privaatrechtelijke personen betreft – 895 (2016-2017) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	30
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2017	
Hoofdelijke stemming	31
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	32
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	34
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	34

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: de heer Jan Peumans**

– De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Jos Lantmeeters, Karim Van Overmeire: ambtsverplichtingen;

Katia Segers, Francesco Vanderjeugd: familieverplichtingen;

Ann Soete: gezondheidsredenen.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2017**Bespreking (Voortzetting)**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de bespreking van de verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2017.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, geachte leden van de Vlaamse Regering, dames en heren, dit is waar het om gaat. Na jaren van volgehouden begrotingsdiscipline hebben we beleidsmatig een kantelpunt bereikt. Eindelijk werpen de gevraagde inspanningen hun vruchten af. Eindelijk is er weer ruimte om te investeren in die domeinen die de fundamentele pijlers zijn van onze Vlaamse samenleving: Welzijn, Onderwijs en Onderzoek en Ontwikkeling. Maar we zijn er nog niet.

Bestaande evenwichten worden nog steeds en masse in vraag gesteld. Ze scheppen een klimaat van onzekerheid. In die omstandigheden is het van het allergrootste belang dat beleidsmakers houvast bieden. Niet door de angst en onzekerheid te ontkennen, en al zeker niet door die op te schroeven, maar door een helder perspectief te bieden. Politici mogen geen meelopers zijn, we moeten trendsetters zijn.

Precies dat is wat deze regering zich bij haar installatie tot doel heeft gesteld: doorheen de enorme uitdagingen en in de budgettaire context die intussen de standaard lijkt geworden, de omslag maken naar robuuste nieuwe systemen die onze samenleving duurzaam versterken. Het werk dat dit met zich meebrengt, is van een ongeziene omvang. De impact op het leven van de Vlaming is niet te onderschatten.

In dat licht moet de implementatie van de zesde staatshervorming worden gezien. Sommigen blijven er minnetjes over doen, en ze is ook niet perfect, net zoals de vorige staatshervormingen niet perfect waren. Maar hadden we gewacht op de perfecte staatshervorming, dan bestond Vlaanderen nog altijd niet. Wat de zesde staatshervorming Vlaanderen in handen geeft, is groots. Ze vormt de ruggengraat van wat deze regering doet, en de volgende regering zal moeten voortzetten. Pas wanneer de overgedragen bevoegdheden gekristalliseerd zijn in

een stabiele beleidsomgeving, kunnen we grondig evalueren en de dialoog starten over hoe het nog beter kan. Staatshervormingen zijn immers middelen om beter te doen voor de mensen in dit land, ze zijn nooit een doel op zich.

Daarnaast blijven de economische situatie en de bijhorende financiële beperkingen precair. Er zijn hoopgevende signalen inzake ondernemers- en consumentenvertrouwen, er is een aantrekkende arbeidsmarkt, maar die signalen zijn pril en moeten dan ook volop worden ondersteund. Daarom ook houdt deze regering de in het regeerakkoord uitgezette koers aan. Een koers die vertrouwen geeft en vertrouwen wekt, vooruitgang mogelijk maakt, die versterkt, verzorgt, én moet verbinden. Op dat laatste kom ik straks nog even terug.

Ik ga u niet door het cijferboekje loodsen dat deze begroting aanschouwelijk maakt. Dat heeft de minister-president maandag al gedaan. Ik wil mijn spreektijd gebruiken om een eerste evaluatie te maken van de omslag die ontegensprekelijk is ingezet. Daarna lijst ik u op waarvoor mijn fractie de komende maanden en jaren garant staat.

Vertrouwen wekken doet deze bestuursmeerderheid door woord te houden. Een begroting in evenwicht, ondanks tegenvallende inkomsten. En dat zonder af te wijken van de afgesproken groeipaden in Welzijn, Onderwijs en Onderzoek en Ontwikkeling. Na de 400 miljoen euro die vorig jaar al werd vrijgemaakt, komt daar dit jaar nog meer dan 200 miljoen euro extra bij. Nieuwe scholen, de uitbreiding van woongelegenheden in woonzorgcentra met bijna 1400 eenheden, de uitbreiding van het aantal rvt-bedden met minstens 1000 om de toenemende zorgzwaarte te ondervangen, springen daarbij in het oog. Ook de verdere groei in de thuiszorg met 14 miljoen euro, levert een substantiële bijdrage in de paradigmaswitch die gepaard gaat met de vermaatschappelijking van onze zorg.

Daarbovenop wordt 350 miljoen euro voor nieuw beleid vrijgemaakt. 120 miljoen euro gaat naar de verdere uitbouw van de persoonsvolgende financiering voor personen met een beperking. Er komen nieuwe investeringen in kinderopvang en jeugdhulp. Het clicksysteem in het hoger onderwijs, dat maakt dat de financiering wordt aangepast aan het aantal studenten, treedt opnieuw in werking. Het zorgt ervoor dat ons hoger onderwijs op het nooit geziene recordbedrag van meer dan 1,7 miljard euro kan rekenen. Met 195 miljoen euro extra voor Onderzoek en Ontwikkeling komen we in de buurt van de vooropgestelde ambitie van 3 procent van het bbp voor innovatie in 2020.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Mijnheer Van den Heuvel, ik kreeg geen antwoord op mijn vraag. De SERV merkt op dat het bedrag van 195 miljoen euro tot het normale groeipad behoort. Er is jaarlijks 97 miljoen euro extra nodig om tegen 2020 1 procent te realiseren. Bovendien is het zo dat van die 195 miljoen euro slechts een beperkt deel naar onderzoek en ontwikkeling gaat, want een groot gedeelte gaat naar de ondersteuning van het ondernemerschap. Denkt u tegen 2020 toch die 3 procent te kunnen realiseren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, het streefdoel van 3 procent blijft gehandhaafd. Maar vandaag kunnen we nog niet zeggen hoeveel het bbp de komende jaren zal bedragen. Precies zeggen hoeveel 1 procent van het bbp zal bedragen, kunnen we dus niet. Die 195 miljoen euro extra zal vrijwel volledig naar Onderzoek en Ontwikkeling gaan, en dat geldt ook voor de 100 miljoen euro die voor investeringen is vrijgemaakt. Ik zal daartoe voorstellen aan de Vlaamse Regering overmaken.

Güler Turan (sp-a): Ik wil even meegeven dat het voorstel om een extra bedrag van 97 miljoen euro vrij te maken door de SERV conservatief wordt genoemd. Eigenlijk is meer nodig. U zorgt voor een extra, maar dat is slechts een druppel op een hete plaat.

Minister Philippe Muyters: Dat is overdreven. In een Europese rangschikking over het aandeel van Onderzoek en Ontwikkeling in de overheidsinvesteringen staan we vrij goed. We blijven streven naar 1 procent vanwege de overheid en 2 procent vanwege de industrie. 195 miljoen euro extra structureel vrijmaken, en rekening houdend met de extra bedragen die normalerwijze in 2019 zullen worden vrijgemaakt, bovenop de 100 miljoen euro in infrastructuurinvesteringen: dat alles een druppel op een hete plaat noemen, is niet correct. We maken voldoende middelen vrij om tegemoet te komen aan de vragen die zich vanuit de industrie in 2017 zullen aandienen. Er zijn extra middelen voor het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van de hogescholen, die toch iets meer op de kmo's zijn gericht, ten behoeve van de speerpuntclusters en voor de internationaal goed scorende onderzoekscentra. Dat is geen druppel op een hete plaat.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Collega's, deze beleidskeuzes zullen ervoor zorgen dat Vlaanderen ook op lange termijn het maximum haalt uit de gevolgen van de federale lastenverlaging en de verbeterde concurrentiepositie van ons land, en zijn deel van de nieuwe jobs binnenrijft.

Vertrouwen geven doen we door lokale besturen steeds meer als volwaardige partners te erkennen. Het Gemeentefonds blijft zijn decretaal vastgelegde groei kennen. Volgend jaar zal er afgerond zowat 2,5 miljard euro via dat Gemeentefonds naar de Vlaamse steden en gemeenten gaan. Ook de erkenning van de volle lokale autonomie in het fusieverhaal is een bewijs van een volwassen partnerschap tussen Vlaanderen en zijn lokale besturen.

Een aantal CD&V-gemeenten gaf al aan de incentive van de Vlaamse Regering te willen gebruiken om de slagkracht van hun gemeenten via een vrijwillige fusie te vergroten. Het creëren van het draagvlak daarvoor vergt de nodige tijd. We moeten dan ook nu al overwegen om de vooropgestelde incentives ook naar de volgende bestuursperiode door te trekken.

Schoolbesturen en onderwijskoepels vormen dan weer de garantie op het welslagen van de hervormingsoperatie in het secundair onderwijs. Met hun engagement staat of valt de realisatie van een onderwijs dat geschoeid is op de hedendaagse pedagogische inzichten waarin het ontdekken en ontplooien van talenten op maat van elke leerling centraal staat, kansen biedt op een succesvolle schoolloopbaan en een volwaardige plaats op de arbeidsmarkt.

In de omslag van basismobiliteit naar basisbereikbaarheid ligt de sleutel die Vlaanderen letterlijk moet laten vooruitgaan. Met een complete herdenking van ons stads- en streekvervoer realiseren we wat niemand voor mogelijk achtte, namelijk beter doen met evenveel geld. CD&V legde een conceptnota neer en herkent zich volledig in de conceptnota van deze Vlaamse Regering. We houden de proefprojecten nauwlettend in de gaten. We verwelkomen ook de beslissing om eindelijk het potentieel van de trambus in de Vlaamse mobiliteitsprojecten te erkennen. Goedkoper, sneller en flexibeler dan de traditionele tram kan de trambus de blokkade in heel wat mobiliteitsdossiers helpen opheffen. Goed dat deze voorzet nu ook binnen wordt gekopt.

Het budget voor scholenbouw staat op een historisch hoog niveau. Dit jaar worden elke week twee nieuwe scholen geopend. We lanceren ook een nieuw programma met een investeringswaarde van 300 miljoen euro.

Alles samen voorziet deze regering nogmaals bijna 500 miljoen euro extra in Welzijn en realiseert daarmee een groei van 15 procent van het totale budget voor de zesde staatshervorming naar meer dan 26 procent erna: het bewijs dat de doelstelling 'verzorgen' die CD&V zelf aan het regeerakkoord toevoegde, keihard wordt waargemaakt.

We versterken ook mensen. Nieuwkomers worden via inburgeringstrajecten en bijkomende OKAN-middelen klaargestoomd om hier een nieuw leven op te bouwen. Oudere werknemers, jongeren en mensen met een arbeidshandicap kunnen via loonkostverlagingen aan het werk. Met een premie voor langdurig werklozen verhogen we de stimulans om de arbeidsmarkt te blijven opzoeken. Een job blijft nu eenmaal het beste wapen tegen armoede.

Het is een greep uit de vele maatregelen die het verschil maken voor de meer dan 6 miljoen Vlamingen. Het is een bloemlezing die aantoonst dat Vlaanderen vooruitgang boekt op de werven van de nieuwe samenleving. De volgehouden begrotingsdiscipline en de bijhorende inspanningen en besparingen die werden gevraagd, waren niet populair. Ze werden in dit parlement herhaaldelijk op de korrel genomen, zonder evenwel een geloofwaardig alternatief aan te bieden. Intussen werpen ze wel steeds meer vruchten af. Ze maken dat waar onze economie schoorvoetend herstelt, we beleidsmatig al wel een kantelpunt hebben bereikt. We kunnen eindelijk investeren, maar om het met de woorden van de minister-president te zeggen: "We zijn er nog lang niet." Er tekenen zich binnen de contouren van het regeringswerk dan ook waarschuwingssignalen af. Dat is niet onlogisch, gezien de ingrijpende koerswijzigingen. Daarom is het des te belangrijker om met een open geest de permanente evaluatie te blijven maken.

Elke nieuwe architectuur, elke nieuwe techniek of innovatie kampt met kinderziekten. Het vraagt een permanente monitoring van effecten, en hands-onbijsturingen zodra duidelijk wordt dat het doel niet of onvoldoende wordt behaald. Ik benoem een aantal knipperlichtdossiers waarrond CD&V de komende maanden zal werken.

Het nieuwe groeipakket is een sterke invulling van onze nieuwe bevoegdheid inzake kinderbijslag. We lopen daar aan de kop. We maken een duidelijke keuze voor jonge gezinnen en gezinnen met een lager inkomen. Alhoewel de kinderbijslag niet de enige hefboom is in de strijd tegen kinderarmoede, is het wel een belangrijke. De kinderarmoedetoets zal bepalen of we al dan niet aan het opgebouwde pakket moeten sleutelen. De Vlaamse kinderbijslag moet op het vlak van kinderarmoede beter doen dan zijn voorganger.

Onze fractie ondersteunt ook enthousiast de modernisering van ons onderwijs dat tot de top in de wereld moet blijven behoren, een modernisering van het kleuteronderwijs tot het volwassenenonderwijs, een echt Vlaams onderwijs voor de toekomst.

We duimen ook voor een succesvolle afloop van een baanbrekend loopbaanpact. Ook in Vlaanderen is er werk op het vlak van rechtvaardige fiscaliteit. Zo hebben we voorstellen klaar voor een actualisering van de erfbelastingen, zeker voor nieuwe gezinsvormen. Er mag dan al een formele beslissing zijn voor de inkanteling van OCMW's in de gemeentebesturen om het lokaal sociaal beleid te versterken, maar 2019 nadert met rasse schreden en onze lokale besturen hopen snel op een kader om zich daarop voor te bereiden. Ons zorgsysteem moet worden omgebouwd zodat mensen met een zorgnood maximaal in hun eigen omgeving kunnen worden opgevangen. Dat vraagt steeds meer middelen. Zo zullen we ze moeten verschuiven van de residentiële hulpverlening naar de thuiszorg. Enkel dan kan van een echte vermaatschappelijking van de zorg sprake zijn.

De investering in sociale huisvesting en de plannen voor een versterking van de private huurmarkt zijn lovenswaardig, maar daar voorbij staan we voor de opdracht onze woonpraktijk grondig bij te sturen. Nieuwe woonvormen, het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, met de betonstop als een van de meest prominente doelstellingen: er liggen nog heel wat uitdagingen voor ons vooraleer we echt toe zijn aan het nieuwe wonen en de bijbehorende aandacht voor een optimaal ruimtegebruik.

Onze klimaatdoelen 2020 halen we dankzij de vele geleverde inspanningen. Maar voor 2030 en 2050 zullen we nog grote tanden moeten bijsteken. De Vlaamse Klimaatopgave biedt een belangrijk forum waarna het absoluut zaak wordt onze klimaatkoers te versterken en zonder compromis aan te houden. In die optiek is ons antwoord op bijvoorbeeld het mobiliteitsvraagstuk essentieel. Het debat over de salarismogelijkheden kunnen we op federaal niveau niet voor ons uit blijven schuiven. Maar ook Vlaanderen heeft nog een pak ondubbelzinnige keuzes te maken als we willen dat ons openbaar vervoer een waardig alternatief kan zijn en koning fiets de auto zo snel mogelijk van zijn troon stoot. 80 miljoen euro aan investeringen in fietsinfrastructuur is een goede stap vooruit, maar een versnelde investering in fietssnelwegen en conflictvrije fietsroutes zijn maar enkele pistes die nodig zijn om ons fietsbeleid verder uit te bouwen.

En dan is er natuurlijk de energieomslag. De Europese Unie wil naar 27 procent hernieuwbare energie tegen 2030. Voor een klein land als België is dat geen sinecure. Wind en zon zijn onze enige echte grondstoffen, maar naast energieopwekking gaat het ook over energie-efficiëntie. De goedkoopste en minst vervuilende energie is nu eenmaal de energie die niet wordt gebruikt. Dit vraagt een mentaliteitswijziging, andere energieproductie en de ombouw van onze energietransportsystemen.

Collega's, het mag al eens rommelen wanneer in dit parlement visies en meningen verschillen. Anders is het wanneer het over de opbouw van onze samenleving gaat. Ik keer daarom nog even terug naar het aspect verbinden dat zo prominent aan bod komt in het regeerakkoord en ook in deze Septemberverklaring. Niemand betwist dat de huidige context onzekerheid oproept bij heel wat gewone Vlamingen en ook, zo heb ik gemerkt, bij politici. Paniekerige en ondoordachte voorstellen die louter gericht zijn op het op korte termijn binden van het electoraat zijn daarvan een gevolg. Ze wakkeren onzekerheden en angst nodeloos aan en bemoeilijken het draagvlak voor een constructieve samenlevingsopbouw. Ze maken het mensen nog moeilijker om het grote verhaal te blijven zien, vertrouwen te behouden en de uitgezette koers te schragen. Het is, collega's, onze taak om perspectief te bieden en dat niet weg te nemen.

Vertrouwen geven, vooruitgaan, versterken, zorgen en verbinden. Bij het sluiten van het regeerakkoord was het creëren van een nieuwe toekomst, het bieden van perspectief en houvast, het uitgangspunt voor de Vlaming. Het is nu niet anders. Vlaanderen moet zijn warmte behouden. Het Vlaanderen van CD&V past voor polarisering, weigert mensen tegen elkaar op te zetten. Ons Vlaanderen is een samenleving gebouwd op wederzijds respect, gedeelde verantwoordelijkheid, wij-gevoel en een volkomen terecht zelfbewustzijn. We laten ons geen identiteitscrisis aanpraten door migratiestromen en de moeilijkheden die daarmee gepaard gaan. Wij doen geen afbreuk aan de solidariteit waaraan decennialang is gebouwd. We offeren op korte termijn geen vrijheden op als we het risico lopen dat dit ons op lange termijn parten zal spelen.

We stimuleren talent om boven zichzelf uit te stijgen en geven iedereen die een duwtje in de rug nodig heeft, extra kansen. Die focus is essentieel voor Vlaanderen om de omslag te maken en successen te blijven boeken. CD&V zal die nooit loslaten. Dank u. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, we vernamen de voorbije maandag dat u een tevreden en hoopvol mens bent. "Onze motor draait en ik ga hem nu op turbo zetten", zei u ons. Alles lijkt zowaar van een leien dakje te lopen in het Vlaanderen van Geert Bourgeois. Ik betwijfel eerlijk gezegd, minister-president, of iedereen uw enthousiasme deelt: bijvoorbeeld de meer dan 100.000 mensen die op een wachtlijst staan voor een sociale woning, en die nochtans beantwoorden aan de wettelijke toewijzingscriteria, maar soms al vele jaren vruchteloos wachten met alle sociale gevolgen van dien. Ik vrees dat ze uw enthousiasme niet delen, dat ze niet in uw auto met draaiende turbomotor zitten.

Wie ook niet mee mag rijden met uw blitse auto met draaiende motor, of misschien wel, tenminste als ze er flink wat geld voor neerdokken, zijn de rusthuisbewoners. Zij worden immers nog steeds geconfronteerd met prijsstijgingen. Sinds Vlaanderen bevoegd werd, zijn er al veel aanvragen opgetekend om de dagprijzen te verhogen.

Of de Vlaamse gezinnen, of de Vlamingen wel zo enthousiast zijn over de pk's van uw motor, is ook maar zeer de vraag. Ze werden de voorbije jaren immers geconfronteerd met een vermindering van de woonbonus, hogere facturen in het onderwijs, een duurdere zorgverzekering, duurder water, hogere tarieven bij De Lijn en op de koop toe de platte belastingverhoging van de 'Turteltaks', de zoveelste opeenvolgende stijging van de elektriciteitsfactuur op nauwelijks enkele jaren. Ondertussen is die taks na de ministeriële witwasoperatie in het Open Vld-huishouden met nog geen eurocent verminderd, ondanks suggesties in die zin. Ook aan de kinderbijslag en het feit dat die opnieuw niet wordt geïndexeerd, gaat u vlot voorbij in uw Septemberverklaring.

"De motor slaat aan, nu is het tijd voor de turbo", zegt u dus, minister-president. U denkt grote snelheden te halen, maar helaas ziet u niet dat zich op uw parcours allerlei gevaarlijke obstakels bevinden. Door die obstakels niet te willen zien, door ze te negeren, riskeert u een flink ongeval. U spreekt over een warme, gedeelde samenleving, maar u weigert in te zien dat onze samenleving meer gespleten is dan ooit. In veel steden en gemeenten ontwikkelen zich parallelle samenlevingen naast onze eigen Vlaamse samenleving, waarop we alle grip dreigen te verliezen. Dat werd bijvoorbeeld deze zomer nog eens pijnlijk duidelijk gemaakt toen Erdogan-Turken rel schopten in Beringen. De Belgische editie van de Turkse krant Zaman moest er zelfs de brui aan geven, omdat de redactie werd geïntimideerd door Erdogan-fans en de krant niet meer in veilige omstandigheden kon uitgeven. Dat 63 procent van de Belgische Turken bij de Turkse verkiezingen voor dictator Erdogan stemt, is een teken aan de wand, maar daarover horen we niets. En de Vlaamse Regering, bevoegd voor integratie, staat erbij en kijkt ernaar.

Meer nog, op een moment dat in navolging van het Vlaams Belang ook bij enkele journalisten een belletje gaat rinkelen en men vaststelt dat het grote netwerk van Turkse staatsmoskeeën in ons land een fundamenteel probleem vormt en de integratie verhindert, worden deze Erdogan-moskeeën uit de Diyanet-structuur nog steeds vlot betoelaagd, gesubsidieerd met belastinggeld.

Op basis van het decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten worden in Vlaanderen dertien Turkse staatsmoskeeën gesubsidieerd die onder het gezag van Erdogan staan. Deze moskeeën zijn enkel propagandacentra voor het Turks regime.

Minister-president, u hebt het over een gedeelde samenleving, maar de instandhouding van een dergelijk beleid werkt de segregatie zelf in de hand. U zwijgt in

alle toonaarden over de islam, die steeds meer vat op de samenleving krijgt en de samenleving meer dan ooit verdeelt.

In een stad als Antwerpen is nu al meer de helft van de scholieren in het stedelijk onderwijs van moslimherkomst. Wie niet ziet dat de islamisering van onze steden een tikkende tijdbom is die vroeg of laat zal ontploffen, is blind. De snelle toename van de hoofddoeken in het straatbeeld en de exponentiële toename van het aantal moskeeën in onze steden en gemeenten zijn tekenen aan de wand.

De islam integreert niet. De islam wil domineren. Volgens een onderzoek van het Berlijns Centrum voor Sociale Wetenschap (WZB) kan de helft van de moslims in ons land als fundamentalistisch worden gekwalificeerd. Een zeer recent Frans onderzoek heeft deze cijfers overigens bevestigd. Ik weet niet of u het beseft, maar dat betekent dat in Vlaanderen vele tienduizenden moslims rondlopen die lak hebben aan onze democratische, seculiere samenleving. Ondertussen steekt u de kop in het zand.

Toen u het in uw Septemberverklaring vaag even over onze normen en waarden had, had u het misschien ook even over onze normen inzake dierenwelzijn kunnen hebben. Terwijl een overgrote meerderheid van de Vlaamse bevolking komaf wil maken met de barbaarse onverdoofde slacht, talmt de Vlaamse Regering en wordt een stemming over een verbod op het onverdoofd slachten omwille van de electorale berekeningen van sommige politici steeds weer uitgesteld.

U hebt het over een gedeelde samenleving, maar de Moslimexecutieve, die u toch als de spreekbuis van de moslimgemeenschap beschouwt en die uw partner is om uw zogenaamde Vlaamse islam te bewerkstelligen, wijst met betrekking tot de problematiek van de onverdoofde slacht elke compromis botweg af.

Het valt me op dat u in uw Septemberverklaring van slechts twee dagen geleden met geen woord hebt gerept over het barbaarse bloedbad dat moslimextremisten op 22 maart 2016 in Brussel hebben aangericht. Tijdens de zwaarste aanslag in de recente geschiedenis van ons land zijn 35 mensen om het leven gekomen. Een half jaar blijkt voldoende om bij u elke ongerustheid, elke noodzaak hier aandacht aan te besteden en hierbij te blijven stilstaan, weg te nemen.

Minister-president, voor u moet blijkbaar het kabbelend beekje van het zogenaamd deradicaliseringsbeleid volstaan. Er worden wat meer moskeeën gesubsidieerd. U wilt imamopleidingen inrichten. U subsidieert wat organisaties die in onze steden vrijetijdsactiviteiten voor moslimjongeren organiseren. U geeft wat geld aan linkse vzw's die eerstelijns werkers mogen vertellen dat jonge moslim-extremisten niet met de vinger mogen worden gewezen. Dat moet allemaal volstaan. Ondertussen lijkt het wachten op de volgende aanslag. Daarna zult u, net als uw collega's, opnieuw stoere woorden gebruiken die even snel weer zullen worden vergeten.

Gelukkig is er het Vlaams inburgeringsbeleid. Volgens u is minister Homans met haar inburgeringstrajecten zo goed bezig dat al deze problemen met segregatie en toenemend fundamentalisme snel van de baan zullen zijn.

De inburgeringscursussen kosten de belastingbetaler veel geld, zo'n 74 miljoen euro per jaar. En wat me vooral stoort, is dat elke stok achter de deur volledig ontbreekt. Neen, ondanks uw zogenaamde resultaatsverbintenis zullen nieuwkomers ook onder deze regering op geen enkel moment verplicht worden hun kennis van onze samenleving te bewijzen door deelname aan een objectief examen. Laat staan dat ze verplicht moeten slagen voor een proef. Laat staan dat er een koppeling zou zijn tussen inburgering enerzijds en de verblijfs-wetgeving anderzijds. De stoere praat van deze Vlaamse Regering en uzelf staat in schril contrast met het nog steeds veel te slappe inburgeringsbeleid.

Minister-president, waarover ik u maandag in het geheel niet hoorde, was de communautaire problematiek. En dat verbaasde me toch wel, eerlijk gezegd. Zeker na het vertrek van twee eminente parlementsleden van uw partij, had ik durven te hopen – helaas tevergeefs – dat u zou ontwaken uit uw tricolore coma. Uw partijvoorzitter bevestigde in een reactie op het vertrek van Vuye en Wouters nochtans dat de Vlaamse zaak, het communautaire, de institutionele kwestie nog steeds de essentie is voor uw partij, de N-VA. Nu moet ik echter opnieuw vaststellen, minister-president, dat over het essentiële van uw programma, het artikel 1 van uw partijstatuten, geen letter in deze Septemberverklaring staat: helaas niets over de schandelijke jaarlijkse transfer van 12 miljard euro naar het zuiden van het land, niets over initiatieven tegen de voortschrijdende verfransing van Vlaams-Brabant, niets over het feit dat Brusselse gemeenten massaal hun voeten vegen aan de taalwetgeving door Nederlandsonkundig personeel aan te werven, niets over een noodzakelijke verdere uitbreiding van de Vlaamse bevoegdheden. Uw auto met draaiende motor, waarover u zo graag spreekt, is niet alleen geen zwart-gele auto, er plakt ocharm zelfs geen VL-stickertje meer op.

“We zijn geen revolutionairen, maar evolutionairen”, zegt de N-VA-Kamervoorzitter intussen, een week geleden. Maar zelfs evolutionairen bent u niet meer, als u het mij vraagt. ‘Communautaire immobilisten’ is meer toepasselijk. Ik wens u, mijnheer Diependaele, trouwens veel succes, en uiteraard proficiat, met uw aanstelling als hoofd van het project ‘Objectief V’ – als lapsus zei u vanmorgen ‘Vlaamse beweging’, wie weet wordt het nog een ‘Objectief Vlaamse beweging’ – ter vervanging van de heer Vuye, die blijkbaar iets te veel het partijprogramma van de N-VA wilde uitvoeren. Ik hoop dat u in het parlement zult doen wat uw partij in diverse regeringen nalaat. Ik ben benieuwd en kijk heel erg uit naar al uw Objectief V-initiatieven.

Minister-president, de motor van uw regering draait, zegt u. Ik heb u erop gewezen dat uzelf weliswaar trots bent op uw tricolore blitse auto, maar dat er heel wat mensen niet mee zijn en dat het gevaarlijk is om in die auto te zitten als er gevaarlijke obstakels op de weg liggen waarvoor u uw ogen sluit. Minister-president, denk in uw turbowagen op weg naar huis nog eens aan mijn boodschap, die trouwens door steeds meer Vlamingen gedeeld wordt. Ik dank u. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister-president, geachte leden van de regering, beste collega's, we leven in onzekere, woelige tijden: autoritaire regimes in Rusland en Turkije, barbarij in het Midden-Oosten, terreurdreiging, beelden van vluchtelingen, de sputterende Europese Unie, de brexit, de vele ontslagen van de laatste weken.

Dit alles maakt mensen bezorgd en onzeker. Ze zoeken houvast, veiligheid, zekerheid. Angst en achterdocht loeren om de hoek. De essentiële taak van politici bestaat erin hierop een consistent antwoord te bieden. Welke weg gaan we op als samenleving?

Tijdens het debat van vandaag en ook tijdens de voorbije weken en maanden kun je grosso modo drie mogelijke alternatieven bespeuren. Vooreerst zijn er de populisten en de extremistische partijen. Zij willen garen spinnen uit een klimaat van angst. Ze doen alles om tegenstellingen op de spits te drijven, mensen tegen elkaar op te zetten, de angst en het wantrouwen te voeden en conflicten aan te moedigen. Hun strategie is nefast en leidt op het einde van de rit tot een nederlaag voor iedereen. Op de eerste plaats tot een nederlaag voor elke vorm van humanisme.

Anderen plooiën zich terug, willen de boze wereld buitensluiten, houden vast aan het verleden en verzetten zich tegen alle veranderingen, die ze steeds als een

bedreiging zien. De toekomst is voor hen op de eerste plaats een gevaar, dat ze krampachtig proberen van zich af te wenden. Ze houden vast aan de wereld van gisteren, terwijl die eigenlijk al lang niet meer bestaat. Het is een houding die leidt tot regressie, afkalving van welvaart.

Er is ook een derde houding mogelijk. De enige juiste, de enige die perspectief biedt. Een verantwoordelijke houding van politici die mensen houvast bieden in moeilijke tijden. Een open houding, met de blik op de toekomst. Zulke politici bieden perspectief, zien in de veranderende tijden kansen en grijpen ze. Ze spreken hun vertrouwen uit in onze samenleving, in de kracht van onze waarden en in de kracht van onze burgers. Steeds meer wordt dit een fundamentele nieuwe breuklijn in onze samenleving: de open versus de gesloten samenleving. Hoop versus angst. Kiezen voor de toekomst of vastklampen aan het verleden. Het zal u niet verbazen dat onze fractie resoluut kiest voor het eerste. Een keuze van vertrouwen in mensen, in de kracht van de vrijheid. Daarom zijn we tevreden met de beleidsverklaring van de minister-president en van de Vlaamse Regering.

Ze verloor zich niet in een reeks onsamenhangende voorstellen. Die hebben we de voorbije weken al genoeg gehad, in alle richtingen, met een gemiddelde levensduur van amper één dag. Een kakofonie die de onzekerheid alleen maar groter maakte. Zeker niet van aard om mensen opnieuw vertrouwen te geven. Met de beleidsverklaring doet de Vlaamse Regering dat wel. Doet ze wat mensen van een overheid verwachten. De minister-president kwam met een visie, een duidelijke weg. Geen loutere opsomming, maar een beleid dat richting geeft, houvast en perspectief biedt. Het is het enige juiste antwoord dat we kunnen geven in deze woelige tijden.

Voor ons, liberalen, zijn drie fundamentele keuzen essentieel. Drie keuzen die we terugvinden in de regeerverklaring. Drie liberale basislijnen. Drie keer een keuze voor een open samenleving. In de eerste plaats kiest de regering voor een goed draaiende economie. Ze beseft dat je geen sociaal paradijs bouwt op een economisch kerkhof. Vlaamse bedrijven en ondernemers kunnen rekenen op een regering die hen ondersteunt. Zeker nu de economische groei wat ter plaatse blijft trappelen is dat cruciaal. Er komen nieuwe lastenverlagingen. Voor bedrijven die investeren en willen groeien. Voor werkgevers die mensen aanwerven die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Subsidies voor kmo's die internationaliseren en willen exporteren. Extra steun voor bedrijven die innoveren. Kortom: een reeks van maatregelen die onze economie versterken, zorgen voor meer jobs en zo voor meer welvaart.

Even belangrijk voor onze economie zijn de investeringen in een betere weg-infrastructuur, voor auto's, en voor fietsers. De logistieke draaischijf die we zijn, dreigt door de vele files stil te vallen. Met nefaste gevolgen voor onze economie. Dat moeten we voorkomen.

Maar we doen meer. We investeren niet alleen in onze economie, maar ook in mensen. De tweede beleidslijn: mensen sterker maken. Niemand achterlaten. Het was ook een duidelijke lijn in de beleidsverklaring. Terecht. Om het met dezelfde gekende boutade te zeggen: je bouwt ook geen economisch paradijs op een sociaal kerkhof.

Welzijn, Onderwijs, Wonen, Cultuur en Jeugd... In al deze sectoren wordt het komende jaar extra geld geïnvesteerd. Voor extra plaatsen in de kinderopvang, in de woonzorgcentra, op de sociale huurmarkt, in de scholen, bij jeugdverenigingen: zij krijgen opnieuw zuurstof. Financiële ademruimte, die hun toelaat mensen te helpen en jongeren kansen te geven.

We investeren niet alleen door extra geld te geven. We doen dat ook door te hervormen. Hervormingen die mensen meer kansen geven. In Welzijn, bijvoorbeeld,

door te kiezen voor een nieuwe financiering. Een persoonsvolgende financiering die mensen met een zorgnood de vrijheid geeft om die zorg zelf te kunnen kiezen. In de nieuwe kinderbijslag ook, waar we kinderen van jongs af aan laten participeren aan het onderwijs, en hen zo sterker maken, hen meer kansen geven om later een diploma te halen en een job te vinden. En in het onderwijs zelf, met een vernieuwd basis- en secundair onderwijs.

Veel van die hervormingen botsen op weerstand, op conservatieve krachten die zich verzetten tegen verandering, zoals we recent nog zagen bij de Vlaamse Onderwijsraad. Hoe conservatief kun je zijn als je je verzet tegen maatregelen die de kleuterparticipatie verhogen? Hoe conservatief kun je zijn als je zegt dat je niet wil weten van extra talen in de lagere school? Nee. Als het van hen afhangt, zouden we eerst nog wat moeten studeren en evalueren. Nog wat nadenken. Het is goed dat de Vlaamse Regering dergelijke conservatieve adviezen negeert. Er is genoeg gestudeerd. Genoeg nagedacht. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

Alle internationale studies tonen aan dat we onderaan bengelen inzake talen-onderwijs in de lagere school. Het is het tijd voor actie. Tijd om te beslissen. Tijd om onze achterstand weg te werken.

Er is nog een derde lijn in het beleid van deze regering: de vaste wil om te komen tot een open, inclusief Vlaanderen. Een Vlaanderen dat maatschappelijke veranderingen niet ziet als een bedreiging, maar als een opportuniteit. En dat ook op die manier onze welvaart versterkt. Omdat het geen talent verloren laat gaan. Een Vlaanderen dat ervoor zorgt dat sociale mobiliteit geen illusie is, maar een uitdrukkelijk engagement. Dat mensen die vooruit willen, niet struikelen over drempels van discriminatie en onverdraagzaamheid. Men bouwt immers – om opnieuw met diezelfde boutade te spreken – geen economisch en sociaal paradijs op een gesloten en verdeelde samenleving. Of – met andere woorden – op een maatschappelijk kerkhof.

Daarom, minister-president, wil ik mijn waardering uitspreken voor uw inclusieve toonzetting. Ook al zullen we het niet over alles eens zijn, u doet dat met betrekking tot de diversiteit consequent. Standvastig en respectvol. U zoekt hier geen gemakkelijk succes. Alle beleidsverantwoordelijken, alle politici zouden zich deze houding eigen moeten maken. Spijtig genoeg is dat niet altijd het geval. Wij ondersteunen de ambitie van de Vlaamse Regering om te komen tot een gedeelde samenleving. Een diverse samenleving, gestoeld op fundamentele rechten en vrijheden, zoals de gelijkheid van man en vrouw, het recht op vrije meningsuiting of het recht om niet gediscrimineerd te worden. Dit zijn waarden die we niet gebruiken om mensen tegen de muur te zetten, maar als een middel tot emancipatie. Geen muur tussen mensen, maar een brug. Het is goed dat we deze rechten en vrijheden sterker willen uitdragen.

Maar aan iedereen in onze samenleving: 'Walk your talk'. Wie van nieuwkomers eist – en terecht – dat ze zich integreren en onze waarden en normen omarmen, moet deze zelf ook respecteren. Alleen zo komen we vooruit. Alleen zo zetten we stappen in de richting van een open, verdraagzame en inclusieve samenleving.

In dit verband, collega's, is het belangrijk dat onze minister van Jeugd Sven Gatz resoluut inzet op jeugd en diversiteit. Na een intens traject hierover met een burgerkabinet en de jeugdsector zelf, wil hij ons sterke jeugdwerk diverser maken, even divers als onze samenleving. Dit is een beleidslijn waarvan we het belang niet kunnen overschatten. Want vooroordelen worden levenslang overwonnen als kinderen samen opgroeien, samen spelen en samen vrienden worden. De segregatie vanaf de kindertijd doorbreken is de beste hefboom voor tolerantie, wederzijdse integratie en openheid. *(Applaus bij Open Vld)*

Collega's, ik zei het al: het zijn onzekere tijden. Veel mensen zien de toekomst als een bedreiging. Het enige juiste antwoord dat we hierop kunnen geven, is

optimisme en hoop. Het is niet door te jammeren en te klagen dat je dingen in beweging brengt. Ik herinner me de debatten die we vorig jaar hielden, met de kritiek van sommigen op de vergroening van de autofiscaliteit, bijvoorbeeld. Vandaag, één jaar later, zien we de resultaten. De ontdieseling is ingezet. Onlangs verscheen het nog in de kranten: amper één op vijf particulieren koopt nog een dieselwagen. Dat is een forse daling, dankzij de nieuwe fiscaliteit.

Eenzelfde evolutie zien we in groene investeringen. Mensen investeren opnieuw in zonnepanelen, niet omwille van miljardensubsidies, maar omdat ze een overheid, een minister zien die vertrouwen wekt. Een minister die gelooft in de toekomst. Een minister, Bart Tommelein, die mobiliseert.

Dat maakt Vlaanderen sterk. Het geloof in eigen kunnen. Op die manier kunnen we de veranderingen aan, niet alleen de klimaatuitdaging, ook de andere veranderingen die volop bezig zijn, zoals in onze economie, onze mobiliteit en in onze steden. We moeten de ambitie hebben om vooruit te lopen in die veranderingen. Optimisme dus, maar geen naïef optimisme, geen ijdele hoop, die op niets stoelt, maar een optimisme dat onderbouwd is, gedragen door sterke fundamenten, zoals een gezonde boekhouding.

Men kan discussiëren over hoe we de Oosterweelverbinding in de begroting moeten verwerken. Men kan erover debatteren hoe we de ziekenhuisfactuur moeten dragen. Maar men kan – als men intellectueel eerlijk is – niet discussiëren over de vraag of de Vlaamse financiën structureel gezond zijn. Want dat zijn ze. Er is geen sprake van miljardentekorten, van nieuwe putten. Deze regering, met onder meer een liberale minister van Begroting, heeft de Vlaamse financiën gezond gemaakt. Dat ging niet vanzelf. Het was en is een inspanning van maar liefst 2 miljard euro. En het is haar gelukt. Ook dat wekt vertrouwen.

Dankzij die inspanningen hebben we nu de ruimte om belastingen te verlagen en om te investeren in belangrijke noden. In 2017 kan er meer dan 600 miljoen euro worden uitgetrokken voor nieuw beleid en nieuwe investeringen. Er is geld voor belangrijke lastenverlagingen, zoals de volledige doorrekening van de federale taxshift. Dat alleen al is goed voor 321 miljoen euro minder personenbelastingen.

Minister-president, geachte collega's van de regering, het is goed dat u en de regering nu de turbo willen laten aanslaan, dat we een versnelling hoger schakelen. Het zal ons doel alleen maar dichterbij brengen. Wat is dat doel? Een welvarend Vlaanderen, met een goed draaiende economie, een warm Vlaanderen, dat niemand achterlaat, en een open Vlaanderen dat de toekomst omarmt. Open Vld is daarin uw bondgenoot. Op onze steun zult u dus kunnen blijven rekenen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Aan het eind van dit debat past een repliek. Deze regering heeft haar huiswerk op orde gebracht, dankzij de inspanningen van de voorbije twee jaar. We hebben daarbij onze verantwoordelijkheid genomen. We hebben moedige beslissingen genomen. Ja, we hebben inspanningen gevraagd. We hebben dat nooit weggestoken – ik heb dat ook in mijn Septemberverklaring beklemtoond – maar we hebben telkens sociaal gecorrigeerd, ook in de energiefactuur die vanmorgen aan bod is gekomen. De beschermde mensen, de mensen met een budgetmeter, betalen amper 25 euro op jaarbasis. In elk van de maatregelen zijn er sociale correcties genomen. Ook dit jaar hebben we bijkomende inspanningen moeten leveren, omdat we geconfronteerd zijn met een onverwachte, vroegtijdige, negatieve afrekening ten gevolge van de Financieringswet. Ook die inspanning hebben we geleverd. Onze cijfers kloppen. Ons budget is in orde, tot spijt van wie het benijdt.

We hebben daarbij geen boekhoudkundige trucs gebruikt. We hebben geen goocheltrucs gebruikt. We zijn heel duidelijk, heel open, heel transparant over wat we doen: niets in de zakken, niets in de mouwen. We zeggen duidelijk wat we met Oosterweel voor ogen hebben. We nemen Oosterweel op in de begroting. We nemen het niet op in onze begrotingsdoelstellingen. Dan gaat het over 0,10, maximaal 0,15 procent van dit bnp. Welnu, als alle regeringen in dit land met dat resultaat komen, dan moeten we niet bang zijn van de 3 procentnorm, dan moeten we niet bang zijn voor excessive debt procedures. Dan zijn we de beste leerlingen van de klas. *(Applaus bij de meerderheid)*

We doen geen boekhoudkundige trucs, maar is er iemand hier in dit parlement, iemand onder deze koepel die vindt dat we de hele groei van het budget van collega Vandeuren van Welzijn voor de eerstvolgende jaren moeten besteden aan de bouw van drie ziekenhuizen per jaar? Of vindt u het een verstandige maatregel dat we onze boekhouding conformeren aan onze betalingen, niets meer en niets minder? Wat kasmatig binnengaat, staat in de boeken. Of wilt u dat we grote ESR-matige negatieve bedragen boeken, die ervoor zorgen dat er geen nieuw beleid kan worden gevoerd? Sommigen in dit parlement willen blijkbaar dat mensen die voor 200.000 euro een huis kopen of bouwen, eerst 200.000 euro hebben gespaard vooraleer ze die investering doen. Welnu, economisch is dat een ramp. Wij willen kunnen investeren, maar we doen dat orthodox, we doen dat klaar en duidelijk, we doen dat transparant. We passen geen trucs toe. We zijn zeer transparant over wat we doen. En inderdaad, we laten de boeken ESR-matig volgen op wat we kasmatig jaar na jaar betalen.

Geachte leden, dat laat ons inderdaad toe om een turbo te laten draaien. Ik ga niet herhalen wat hier is gezegd en door veel leden terecht is beklemtoond. Dat is een zeer grote impuls die we nu geven aan ons maatschappelijk leven, aan mens en economie. Dat is een turbo die zal draaien bij Onderwijs, die zal draaien bij Mobiliteit en Openbare Werken, bij Welzijn, bij Onderzoek en Ontwikkeling, met allerlei stimulerende maatregelen om het economisch leven aan te trekken. Dat is waar we voor staan. Dat is het perspectief dat we hebben geboden toen we aantraden: die moeilijke jaren doorkomen, verantwoordelijkheid nemen, beslissingen durven te nemen, daar ook de verantwoordelijkheid voor opnemen, en dan vol gas vooruit.

Ik heb gezegd dat dit niet het einde is. We zouden dolgraag nog meer kunnen investeren in elk van die beleidsdomeinen, en we weten dat ook, maar we gaan dat doen met een begroting in evenwicht. We gaan dat niet doen met het doorschuiven van facturen naar onze kinderen en onze kleinkinderen. We nemen verantwoordelijkheid voor de mensen nu. We nemen verantwoordelijkheid voor de toekomst. We hebben de blik al op 2019. Vanaf 2019 zullen we opnieuw recurrent gevoelig minder ontvangsten hebben. Ik noem dat goed bestuur: ervoor zorgen dat de boeken in evenwicht zijn, dat je kunt investeren, ook vooruitblikkend op 2019 en later.

Als dit debat me iets heeft geleerd, dan is het dat er een grote breuklijn is. Er zijn de mensen met negativisme, mensen die aan doemdenken doen, mensen die het schetsen alsof we hier in een sociaal kerkhof leven, mensen die nooit bekijken welke inspanningen, welke toestanden er zich in het buitenland afspelen, mensen die aan selffulfilling prophecy dreigen te gaan doen, mensen die niet zien wat er gebeurt in onze samenleving. Dat zijn mensen die niet zien dat er massaal veel jobs bijkomen, dat de investeringen groeien, dat de werkloosheid daalt, dat er meer mensen zijn die durven te ondernemen, dat onze export toeneemt. Dat zijn mensen die de realiteit negeren, die niet durven te zeggen dat het beter gaat.

Anderzijds heb je de mensen die positief staan, die ook verantwoordelijkheid durven te nemen, mensen die keuzes durven te maken en die die keuzes zeer

duidelijk maken, die verantwoordelijkheid nemen voor een budget in evenwicht en zeggen 'we gaan vooruit, we gaan investeren'. We hebben die investeringen nodig, want er zijn heel veel noden in de samenleving. Geloof me vrij, dit is een regering die liever nog veel meer zou investeren om al die noden te lenigen, maar wie nu zegt dat deze regering in deze barre budgettaire tijden alle wachtlijsten van het verleden, alle problemen van het verleden kan oplossen, die is zeer onverantwoordelijk, om niet te zeggen populistisch bezig.

Wij doen enorme inspanningen in zeer moeilijke omstandigheden en daar mogen we trots op zijn. Dat is de enige weg naar de toekomst die ervoor zorgt dat we het goed kunnen hebben in Vlaanderen, dat we het beter kunnen hebben in Vlaanderen. Het is de enige weg die perspectief biedt. Wij zijn vastbesloten om verder op die weg te gaan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over de verklaring houden.

THEMADEBAT over de alternatieve financiering van overheidsinvesteringen

Oprichting van een commissie ad hoc

De voorzitter: Dames en heren, op voorstel van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft het Uitgebreid Bureau op 12 september 2016 beslist een themadebat te houden over de alternatieve financiering van overheidsinvesteringen.

Aan de orde is bijgevolg, conform artikel 78, punt 3, van het Reglement van het Vlaams Parlement, de oprichting van een commissie ad hoc.

Als naam van de commissie ad hoc wordt 'Commissie voor Alternatieve Financiering van Overheidsinvesteringen' voorgesteld. De commissie ad hoc heeft als bevoegdheid de opstelling van een maatschappelijke beleidsnota over de alternatieve financiering van overheidsinvesteringen. De uiterste streefdatum voor het afronden van de werkzaamheden van de commissie ad hoc is eind mei 2017.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor de commissie ad hoc samen te stellen uit vijftien vaste en vijftien plaatsvervangende leden en eventuele toegevoegde leden.

Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

De lijst met de door de fracties voorgedragen kandidaten werd op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand daaromtrent het woord? *(Neen)*

Er zijn geen andere voorstellen.

Aangezien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal te begeven mandaten, verklaar ik benoemd tot vast lid van de Commissie voor Alternatieve Financiering van Overheidsinvesteringen

de heren Björn Anseeuw, Koen Daniëls en Matthias Diependaele, mevrouw Sofie Joosen en de heren Jan Peumans en Paul Van Miert voor de N-VA-fractie,

de heer Bart Dochy, mevrouw Katrien Partyka en de heren Koen Van den Heuvel en Peter Van Rompuy voor de CD&V-fractie,

de heren Rik Daems en Willem-Frederik Schiltz voor de Open Vld-fractie,

de heren Jan Bertels en Joris Vandenbroucke voor de sp.a-fractie en

de heer Björn Rzoska voor de Groenfractie en

tot plaatsvervangend lid van de Commissie voor Alternatieve Financiering van Overheidsinvesteringen

de heer Paul Cordy, mevrouw Caroline Croo, de heren Andries Gryffroy en Jos Lantmeeters, mevrouw Lieve Maes en de heer Peter Persyn voor de N-VA-fractie,

de heren Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Jenne De Potter en Joris Poschet voor de CD&V-fractie,

de heer Jean-Jacques De Gucht en mevrouw Emmily Talpe voor de Open Vld-fractie,

mevrouw Güler Turan en de heer Bart Van Malderen voor de sp.a-fractie en

de heer Bart Caron voor de Groenfractie.

Vervolgens wordt voorgesteld dat de commissie ad hoc op haar eerste vergadering voorstellen zal doen voor de benoeming van een voorzitter, ondervoorzitters en een of meer verslaggevers, voor het bepalen van een vast vergadermoment, rekening houdend met het goedgekeurde vergaderschema van de commissies, voor de werkwijze van de commissie ad hoc en voor de personen buiten het Vlaams Parlement aan wie wordt verzocht de werkzaamheden van de commissie te begeleiden. Het Uitgebreid Bureau zal kennisnemen van deze voorstellen en ze ter bekrachtiging voorleggen aan de plenaire vergadering.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende Eandis

De voorzitter: Dames en heren, dan geef ik nu het woord aan minister-president Bourgeois voor een verklaring in verband met het dossier Eandis. Mijn voorstel is om dus eerst de minister-president een verklaring te laten afleggen. Vervolgens kunnen de fracties die dat wensen, gedurende 5 minuten hun visie geven op dit dossier.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, nog niet lang geleden keurde dit parlement een decreet goed waardoor het mogelijk werd voor intercommunales zoals Eandis om private investeerders aan te trekken om zo hun eigen vermogen te versterken.

Eandis heeft na rijp beraad met haar aandeelhouders, de lokale besturen, besloten om van die mogelijkheid gebruik te maken. Vervolgens hebben zij de zoektocht gestart naar een private investeerder waarbij het Chinese bedrijf State Grid International Development volgens Eandis het beste bod heeft uitgebracht. De Vlaamse Regering was in die zoektocht geen betrokken partij. Dit is immers een zuivere zaak van de aandeelhouders, de lokale besturen, die deel uitmaken van Eandis.

De lokale autonomie is voor mij en voor de hele Vlaamse Regering een belangrijk principe waar we niet aan zullen tornen. Het is niet aan ons om nu plotseling

vroegtijdig in te grijpen in dit proces. Het is in deze fase aan de lokale besturen om via hun gemeenteraden te oordelen of zij dit wensen goed te keuren of niet.

Dit alles neemt echter niet weg dat het op dit moment nog verre van zeker is of deze operatie er ook effectief komt. Eerst moeten we nog afwachten of voldoende gemeenten hun akkoord geven. Indien dat het geval is, dan zal de Vlaamse Regering controleren of de nieuwe statuten stroken met de Vlaamse regelgeving. Ook de bezorgdheden die zijn geuit door de Staatsveiligheid zullen worden onderzocht.

Vervolgens is er nog de opschortende voorwaarde van een tariefdifferentiatie zoals gevraagd door distributienetbeheerder IMEA waarover de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) zich zal moeten uitspreken.

Als die opschortende voorwaarde niet vervuld wordt, zal de geplande fusie van de verschillende distributienetbeheerders en Eandis niet doorgaan en zal de intrede van een private investeerder herbekeken moeten worden. De VREG zal tot slot ook moeten controleren of de operatie overeenstemt met de Europese 'unbundling'-richtlijn.

Collega's, veel van wat de voorbije dagen in de media is verschenen, is met andere woorden op dit moment nog voorbarig. Het zou dan ook niet getuigen van goed bestuur om nu snel een of ander ondoordacht initiatief te nemen, laat staan holderdebolder een nooddecreet goed te keuren.

Te gronde zijn wij als Vlaamse Regering wel bereid om het debat te voeren over allerlei opties die mogelijk een verbetering of aanvulling zouden kunnen zijn van onze huidige regelgeving. Kunnen we bijvoorbeeld de Vlaamse verankering nog sterker garanderen? Hoe groot mag het aandeel zijn van private investeerders in een intercommunale als Eandis? Wat zijn de voor- en nadelen van een beursgang? In welke mate kunnen coöperatieve vennootschappen een toegevoegde waarde hebben? Dat zijn allemaal onderwerpen waarover we uiteraard altijd het debat willen voeren, niet het minst in dit parlement. Ik roep u alleen op, collega's, laat ons dit debat inhoudelijk voeren, op een serene en doordachte basis, en met een open geest. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister-president, bedankt voor uw toelichting. Het heeft in feite niet veel nieuws gebracht, alleen op de bezwaren wat betreft het TTIP, bent u niet ingegaan.

Ik zou me eigenlijk willen richten tot minister van Energie Tommelein. Ik zou van u willen weten, minister, wat uw bedoeling was om maandag de brief bekend te maken en heel de heisa op te starten. U hebt na de gemeenteraad trouwens gezegd dat u uw verantwoordelijkheid als minister opnam en dat u hetzelfde verwachtte van de bevoegde minister, mevrouw Homans. Ik wil ook de heer Kennes oproepen om hier zijn standpunt uiteen te zetten.

Er zijn een aantal zaken in dit dossier waarop ik eerst antwoord wil krijgen. Minister Tommelein, zou u nu misschien eerst willen antwoorden?

De voorzitter: En de vraag luidt?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): De vragen luiden: wat is uw standpunt over de verklaring van de minister-president? *(Rumoer)*

Wat is uw standpunt over de mogelijke toetreding van State Grid tot Eandis? Wat zijn de mogelijke gevaren? Wat vindt u dat de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid moeten doen om de deal van nu maandag tegen te houden?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Sintobin, u weet het of u weet het niet, maar als de minister-president een verklaring aflegt, dan is dat in naam van de Vlaamse Regering. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Dus ik sluit me aan bij de minister-president. *(Applaus)*

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik weet dat natuurlijk wel, dat de minister-president een verklaring aflegt in naam van de hele Vlaamse Regering. Vandaar nogmaals mijn vraag: waar was al die heisa dan voor nodig? U bent begonnen met heel de heisa in gang te steken, en nu verbergt u zich achter een verklaring van de minister-president.

U hebt heel wat gemeenteraden – de minister-president en de heer Maertens kunnen daarvan getuigen – in de war gebracht. Wij hebben het debat gevoerd in onze gemeenteraad in Izegem. Amper 3 op de 29 gemeenteraadsleden wisten waarover dit dossier ging. *(Opmerkingen. Gelach)*

Ik was daarbij, ja. Naast de burgemeester, ikzelf en de minister-president wist niemand waarover het ging. *(Rumoer)*

Zo zijn er ongetwijfeld nog gemeenten. Ik bedoel maar, minister-president, de gemeenteraadsleden – en ook ik – hebben ten volle respect voor de autonomie van de gemeenteraden en de raadsleden. Maar het kan niet zijn dat gemeenteraden over zo'n belangrijk dossier als het Eandis-dossier met te weinig kennis zomaar moeten stemmen. Ik vind dit een verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering, van de Vlaamse overheid en in het bijzonder van de minister van Binnenlands Bestuur, die zich niet alleen mag beperken in haar actieradius tot controle en administratief toezicht. Ik vind dat het meer mag zijn, minister Homans. Als een minister van de Vlaamse Regering de gemeenteraden – zoals het gemeentebestuur in Kasterlee – doet veranderen van stemmingsgedrag, dan is er toch wel iets aan de hand. U kunt er zich niet zomaar van afmaken, minister-president, met hier louter een nietszeggende verklaring af te lezen.

Ik zou overigens ook de mening van de Open Vld-fractie graag horen. Die fractie roept al een tijdje op om tegen te stemmen. Er zijn argumenten aangevoerd om te besluiten dat State Grid geen goede keuze is. Er zijn morele bezwaren, want het gaat om een Chinees staatsbedrijf, gelinkt aan de communistische partij en het Chinese leger. Minister-president, u hebt het geregeld over Vlaamse verankering. Ik vraag me af hoe u dat rijmt met het dossier Eandis. In het verleden heeft de N-VA naar aanleiding van de uitverkoop van Electrabel gesteld dat de partij volop voor Vlaamse verankering gaat. Wel, ik stel vast dat dit hier echt niet het geval is. Ik ben dus niet tevredengesteld met uw verklaring, en samen met mij geldt dat ook voor de hele bevolking.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, u probeert de kool en de geit te sparen. In uw verklaring zitten positieve zaken. U wilt de regelgeving inzake intercommunales herbekijken. U wilt – en dat in tegenstelling tot wat u deze ochtend zei – “de bezorgdheden van de Staatsveiligheid” onderzoeken. Dat is positief. Maar er is een maar. Kijkt u eens in de parlementaire Handelingen naar het verslag over de bespreking van het decreet over de intergemeentelijke samenwerking. Het betrof een voorstel van minister Homans en uzelf. Toen zijn alle vragen die u hier stelt, al aan bod gekomen. Toen hebt u die alle van tafel geveegd. Nu wilt u de zaak opnieuw bekijken. We juichen dat toe. Maar we zijn ook niet naïef. Het schouwspel dat u de afgelopen dagen, tot vanochtend, hebt opgevoerd, moet het Vlaams Parlement inspireren tot een aantal bijkomende vragen.

U legde forse verklaringen af. Deze ochtend stelde u dat de brief van de Staatsveiligheid een vodge papier is, een tekst met knipsels van het internet gehaald. Dit is mijn vraag: wat hebt u gedaan tussen het moment dat de brief bij de ministers Tommelein en Homans belandde en nu? Hebt u contact opgenomen met de Staatsveiligheid? Premier Charles Michel zei dat de Staatsveiligheid ter beschikking staat van de Vlaamse Regering om bijkomende informatie te verschaffen. Deze ochtend stelde u dat de brief van de Staatsveiligheid een vodge papier is. Hebt u de Staatsveiligheid gecontacteerd in verband met dit dossier? Wat bedoelt u met de zin "de bezorgdheden zullen worden onderzocht"? Hoe ziet u dat concreet? Mijn voorstel is vrij simpel. De Staatsveiligheid zal vermoedelijk wel bereid zijn om dit parlement inzage te geven in de bezwaren van de dienst tegen State Grid. In dat verband kan het parlement een hoorzitting organiseren. Mijn vraag is dus concreet: wat zult u ondernemen?

Ten derde: u kunt uw verantwoordelijkheid ten aanzien van de lokale besturen niet wegwuiven. Als u nu zegt dat u de Staatsveiligheid ernstig neemt, dan verwacht ik van een goed bestuurder dat hij de openheid opbrengt om dat dossier objectief te bekijken. U kunt de aandeelhouders niet laten stemmen op een ogenblik dat alle elementen van het dossier niet beschikbaar zijn. Dat valt niet te rijmen met goed bestuur. Wat zou goed bestuur zijn? Dat u Eandis vraagt om de bespreking die gepland is op maandag, te verdagen. Dat zou het parlement de tijd geven om na te gaan wat er aan de hand is. U kunt toch niet zeggen dat men maandag maar moet stemmen en dat u achteraf eventueel zult ingrijpen? In dat geval laat u eerst het ongeluk gebeuren, om achteraf te kijken hoeveel gewonden er zijn.

Op dit moment zijn er gemeentebesturen, gemeenteraden die veranderen van standpunt. U bent daar blind voor. Wat hebt u gedaan tussen het ontvangen van de brief en de verklaringen deze morgen? Hebt u de Staatsveiligheid gecontacteerd?

Minister-president, u laat momenteel alles open. Het gaat over het energienetwerk van heel wat Vlamingen. Ik heb de indruk dat iedereen hier in het parlement – misschien zegt niet iedereen het luidop – ervan overtuigd is dat we dergelijke strategische netwerken vooral in eigen handen moeten houden. Dan blijf ik erbij dat niet alle mogelijkheden zijn onderzocht.

Ik vind de timing zeer merkwaardig. Ik heb het eens nagekeken. Het decreet Intergemeentelijke Samenwerking waarbij de mogelijkheid werd gegeven aan Eandis om dit te doen, is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 27 juni 2016. Op 29 juni zegt Eandis dat ze een preferabele partner hebben gevonden, amper twee dagen later, die uit China komt. Er zijn allerhande ongerijmdheden in dit dossier.

Dit dossier moet uit de achterkamerpolitiek worden gehaald, uit de politieke deals. Dat is iets wat uw eigen minister van Energie heeft gezegd. Dit moet uit de achterkamer komen en transparant worden bekeken. Daar heeft dit parlement ook recht op. Uw lokale besturen hebben recht op die informatie. De Vlaamse Regering heeft de verantwoordelijkheid om dit stevig te onderzoeken voordat die mensen ja of neen zeggen op zo'n deal. Ik vraag dan ook een concreet antwoord op die vragen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik zal antwoorden op alle vragen als alle sprekers aan bod zijn geweest.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Dames en heren, leden van de regering, normaal gezien is de week van de Septemberverklaring een hoogtepunt voor de Vlaamse Regering. Het is een week waarin ze zich kan tonen als een ploeg die haar verantwoordelijkheid neemt.

Dat is wel even tegengevallen. We zijn eerlijk gezegd meer in een dieptepunt verzeild geraakt. Ik heb zelden geweten dat een lid van de ploeg zo openlijk plechtig en pijnlijk werd teruggefloten als minister Tommelein vandaag door de minister-president. Wat de minister-president heeft gezegd, is dat alles wat minister Tommelein heeft gedaan, voorbarig is, want het dossier ligt niet meer op de tafel van de Vlaamse Regering. Het ligt op de tafel van de lokale besturen in wie u zoveel vertrouwen hebt. Wel, die lokale besturen moeten zich komende maandag beraden over een moeilijke beslissing, een beslissing waarvan u nu zegt dat er inderdaad elementen zijn die verder onderzocht moeten worden. Ik stel dan ook voor dat deze Vlaamse Regering zich verantwoordelijk toont en als toezichhoudende overheid op de lokale besturen en op de intercommunales aan Eandis officieel de vraag stelt om de beslissing niet voor te leggen voor alle vragen zijn beantwoord.

Ik vind het positief dat u zegt bereid te zijn om een aantal opties te onderzoeken om de regelgeving te verbeteren. U wilt kijken hoe we de Vlaamse verankering kunnen versterken, u wilt de voor- en nadelen van een beursgang afwegen en de toegevoegde waarde van coöperatief kapitaal nakijken. Dat zijn opties – u kunt dat nagaan in het verslag van de commissie Energie – die op 14 oktober 2015, onder andere door mezelf maar ook door de heer Danen, op tafel zijn gelegd. We hebben toen de vraag gesteld – er was nog niet eens een voorontwerp van decreet – welk soort partner de Vlaamse Regering dacht aan boord te moeten hijsen bij Eandis en hoe de burgers daarbij konden worden betrokken. Dat is toen van de tafel geveegd.

Ik vind het goed dat dat opnieuw op tafel wordt gelegd. Ik hoop daaruit te kunnen begrijpen dat deze Vlaamse Regering volop aan het werken is aan een nieuw voorontwerp van decreet dat wij spoedig zullen kunnen bespreken. Ik stel voor dat voor die bespreking van waar we in de toekomst naartoe moeten met ons energiedistributienetwerk is afgerond – we hopen tot een consensus te komen –, er geen beslissing wordt genomen over wat de aandeelhouders zouden moeten beslissen de komende maanden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister-president, het is een goede zaak dat u met uw verklaring op zijn minst een beetje rust hebt teruggebracht in dit dossier, want wat we de laatste dagen gezien hebben, was geen mooi schouwspel.

Wat mij vooral verwondert, is het feit dat dit al maanden loopt, maar dat plots, op het moment dat blijkt dat het Chinezen zijn, er een zeer groot probleem is. Mijnheer Rzoska, dit loopt al veel langer. Dit wordt al minstens vanaf augustus in gemeenteraden goedgekeurd, en plotseling is daar een groot probleem. De keuze voor een privépartner is al veel vroeger gemaakt. Het is pas in de laatste rechte lijn dat men daar plotseling een probleem van maakt en men de volledige bevoegdheidsverdeling en de verdeling van de verantwoordelijkheden in Vlaanderen op zijn kop gaat zetten.

Mijnheer Vandenbroucke, u zegt zelf dat in oktober 2015 er andere opties op tafel zijn gelegd, maar de gemeentelijke aandeelhouders zelf hebben er uiteindelijk voor gekozen om met een privépartner in zee te gaan. Zij hebben dat zelf beslist. Als ik me niet vergis, was u daar ook bij betrokken. Leden van uw partij waren daar evengoed bij betrokken en blijven tot op vandaag die deal verdedigen. Het is allemaal een beetje vreemd gelopen.

De minister-president heeft er al naar verwezen: er moeten nog een paar toetsen volgen. Laat nu iedereen zijn verantwoordelijkheid opnemen in die cascade die nog volgt, en dan zullen we zien waar die deal uiteindelijk eindigt. Het is een zeer positief punt dat we mee het debat willen aangaan over hoe we die Vlaamse verankering beter kunnen organiseren. Die uitdaging gaan we absoluut aan.

Ik wil wel voor twee zaken waarschuwen, want de manier waarop het de voorbije dagen gegaan is, houdt natuurlijk ook een risico in. Voor mijn part, Chinezen of anderen, maakt niet uit, maar we moeten wel opletten dat we als een zekere, standvastige overheid naar buiten komen om aantrekkelijk te blijven voor investeerders, van waar dan ook. Het maakt me echt niet uit van waar. We moeten zorgen dat we een overheid zijn die niet constant op haar stappen terugkeert, maar die een beetje zekerheid uitdraagt.

Ten tweede, als die operatie niet lukt, zullen wij niet aanvaarden dat er een druk komt op de factuur van de Vlaming door twee zaken. Eerst en vooral wordt nu gezegd dat Eandis al snel 30 tot 40 miljoen euro duurder zal moeten gaan lenen en kosten zal moeten maken. We moeten zorgen dat dat niet doorgeschoven wordt naar de gezinnen. Ten tweede moet Eandis de komende jaren gigantische investeringen doen. We gaan niet toelaten dat door het afspringen van deze deal, een deel van de kosten daarvan zullen worden doorgeschoven naar de gezinnen.

Minister Tommelein, ik richt me heel specifiek naar u. Ik kan zeer goed begrijpen dat u op een bepaald moment ongerust bent. Ik kan daar begrip voor opbrengen, echt waar, en ook voor het feit dat u misschien zelfs plotseling niet meer goed weet wat u moet doen. Maar het beste is altijd dat u niet voor een camera gaat zeggen dat u nieuwe informatie hebt, dat u iets nieuws weet maar dat u niet gaat zeggen wat. Uiteindelijk wordt het toch gelekt. Het beste dat u kunt doen, is bellen naar uw collega's en even met hen samen gaan zitten, zeggende dat u verklaringen hebt die er tegenin gaan. Er is zeer veel heibel veroorzaakt die voor niets nodig was. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik ben natuurlijk benieuwd welk antwoord minister Tommelein op de vraag van de heer Diependaele heeft, maar ik ga eerst mijn punt maken.

Minister-president, besturen is vooruitzien. Wat u wilt doen, is eerst het schip laten zinken en dan eens kijken hoe we het drijvend gaan houden. Wij hebben in oktober en in april al gewezen op het feit dat wat nu aan het gebeuren is, het risico was dat voorlag. Nu zegt u: 'We gaan binnenkort eens bekijken wat we gaan doen.' Ik vind dat allerm minst goed bestuur. Ik vraag me af aan welke kant u eigenlijk staat en welk Vlaanderen u wilt. De vraag die we ons moeten stellen, is: in wiens handen gedijen onze energienetwerken het best? Daar heb ik nog steeds geen antwoord op gekregen.

Het beste wat u kunt doen vanwege de nieuwe elementen, is aan Eandis vragen de vergadering uit te stellen. Ik weet dat het formeel niet kan, maar blijkbaar bent u wel in staat om al uw lokale mandatarissen in de pas te laten lopen. Dan zult u allicht ook dit geregeld krijgen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Mijnheer Diependaele, u zegt terecht dat in zo'n belangrijk dossier emoties niet mogen doorwegen. In zo'n belangrijk dossier is informatie heel belangrijk. De gemeenteraden zijn al weken bezig dit te doen. U hebt drie keer gelijk.

Onze gemeenteraad had op het moment dat we moesten beslissen – we zijn niet voor – een aantal informatiebronnen niet. Die zijn ondertussen bekend geraakt. Ofwel zeggen we dat iedere aandeelhouder – als Vlaams Parlement moeten we toch waken over de belangen van alle Vlaamse gemeenten, van alle 229 gemeenten die in het gebied van Eandis zitten – alle informatie krijgt. Die hadden wij begin september niet. Misschien had u die wel in Zottegem. Maar als ik op de kaart kijk, zie ik dat Zottegem nog niet heeft beslist, toch niet volgens Eandis. Misschien had u dus alle informatie, wij hadden die niet. We hadden toen ook nog geen rapport van de Staatsveiligheid, waarvan de minister-president daarnet terecht zei dat we dat gaan onderzoeken.

Op de kaart die hier rondgaat en blijkbaar wordt bezorgd aan alle gemeenten die nog niet hebben gestemd, maar dat vanavond of morgen of overmorgen moeten doen, en die blijkbaar uitgaat van Eandis en mee wordt verspreid door een aantal andere gemeenten, staan sommige gemeenten in het groen ingekleurd die zich nochtans gaan onthouden of tegenstemmen, en staan andere steden en gemeenten in het wit ingekleurd omdat ze zagezegd nog niet hebben beslist, maar ondertussen hebben ze wel beslist. Aarschot, Sint-Niklaas, Gent, die hebben allemaal beslist, en hier staan ze nog op als onbeslist. Als je gemeenteraden ernstig wilt nemen... Sommige gemeenteraadsleden zijn echt nog geïnteresseerd in deze materie – veel te weinig, daarin geef ik meerderheid en oppositie 100 procent gelijk. Degenen die zich wilden informeren – ik ben zo iemand die al jaren dit dossier opvolgt als hobby –, hadden die informatie niet.

Als emoties niet mogen meespelen, dan mag ook informatietekort niet meespelen. Op dit moment zeg ik aan collega's van gemeenten die nog niet hebben beslist en die me bellen, dat ik niet alle informatie kan geven. Mijnheer Diependaele, ik vond het dus een zeer vreemde tussenkomst. (*Applaus bij Open Vld en Groen*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): We kunnen volop achter de verklaring van de minister-president staan, en wel om drie redenen. De eerste reden is zijn geloof in de lokale autonomie. De CD&V-fractie is heel blij dat de Vlaamse Regering volop gelooft in een volwassen partnerschap tussen de regering en de lokale besturen. We moeten dat ook in dit dossier toepassen. Men kan niet tegelijk a en b zeggen. We geloven in de lokale autonomie.

Ten tweede, we zijn ook blij dat de minister-president heeft opgeroepen om te komen tot een sereen debat. Dat is toch wel nodig om de pro's en de contra's nog eens heel rationeel op te lijsten en naast elkaar te zetten. De voorbije dagen is er toch wat mist ontstaan. Volgens de kranten is er een meerderheids-participatie van de Chinezen – quod non, 14 procent is voor mij niet 50 plus 1 –, er wordt ook gezegd dat ze inzicht gaan hebben in de operationele data – quod non, er zijn duidelijke afspraken in die deals dat dit niet gaat –, en er wordt ook gezegd dat dit een privéparticipatie is, maar beste collega's, de privéparticipatie wordt afgebouwd. Vorig jaar was er een van 21 procent bij Engie, en nu is het 14 procent. Het is dus goed dat we tot een sereen debat komen. Zoals de heer Diependaele zegt: de extra kost die er misschien komt als de extra kapitalisatie niet doorgaat, is ook voor de gewone Vlaming misschien wel een minpuntje. We gaan dus volledig akkoord om alles eens op te lijsten, de pro's en de contra's en ook de bekommernissen die de voorbije dagen zijn geuit om dit te onderzoeken. De minister-president heeft ook aangegeven om dat te doen.

Ten derde, we zijn ook heel blij dat in deze verklaring staat dat er verder wordt onderzocht of er een draagvlak is om breder te gaan in de zoektocht naar extra middelen voor Eandis. CD&V is al langer vragende partij om dat open te trekken

en om een beursgang te onderzoeken, en ook om coöperatieve vennootschappen toe te laten opnieuw te participeren in intercommunales.

Wij zijn daar voorstanders van. We hebben dit al verschillende keren geopperd. We zijn graag bereid de gewone Vlaming volop in ons distributienet te laten participeren. Dat zou een heel goede zaak zijn. We zijn er absoluut voorstander van de gewone Vlaming in Eandis en in onze distributienetten te laten participeren. Dat kan door middel van een beursgang of, als het van ons afhangt, door middel van coöperatieve vennootschappen.

Om die reden vinden we de verklaring van de Vlaamse Regering echt in orde. We hopen dat we dit dossier de komende dagen op een serene wijze verder kunnen bekijken. We hopen dat de verschillende toetsstenen die er nog aankomen hun werk kunnen doen. Het gaat erom welk distributiekanaal voor de gewone Vlaming het goedkoopst en het efficiëntst is. Volgens mij heeft hij baat bij een sereen debat en bij een serene beslissing. *(Applaus bij CD&V en bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Voorzitter, ik denk dat we allemaal moeten erkennen dat dit een zeer complex dossier. Het is ook niet het sterkste dossier van de voorbije maanden en jaren. De lokale besturen worden met een zeer moeilijke strategische keuze geconfronteerd. Ik ben zelf burgemeester van een relatief grote stad. We zijn niet altijd voldoende uitgerust om op die complexe vragen heldere antwoorden te vinden. Dat moeten we onderkennen.

We moeten tevens onderkennen dat het dossier volop in beweging is. We kunnen daar niet rond kijken. Het debat is laat op gang gekomen. In het Engels luidt het als volgt: 'Better late than sorry.' Het is door kranten, specialisten en debatten in gemeenteraden laat en van onderuit op gang gebracht.

Dit heeft binnen veel lokale besturen voor discussie en verwarring gezorgd. Niemand hoeft hier stoer te doen. Als ik in dit halfrond om me heen kijk, zie ik binnen de meeste fracties een grote diversiteit in het lokaal stemgedrag. Aangezien het een complexe en moeilijke afweging is, is dit niet meer dan normaal.

De beslissingen zijn niet allemaal op hetzelfde ogenblik genomen. Bepaalde beslissingen zijn genomen op het ogenblik dat nog niet alle informatie beschikbaar was. Een paar weken later was er nieuwe informatie en evolueerden de standpunten. Er zijn zelfs gemeenteraden die hun standpunt al hebben herzien. Het is een moeilijke en complexe situatie. We moeten elkaar niet proberen te overtreffen in stoerheid en in rechtlijnigheid. Dit is voor alle fracties een zeer complex dossier.

Minister-president, om die reden zijn we blij met uw verklaring. Er is in dit debat nood aan sereniteit, aan rust, aan het zetten van een stap achteruit en aan reflectie. U hebt een aantal zaken gesteld waar we volkomen achter kunnen staan.

Eerst en vooral hebt u duidelijk gemaakt dat het verre van zeker is dat de beslissing om met dat Chinees staatsbedrijf samen te werken, zal worden genomen. Er moeten immers nog heel wat beslissingen worden genomen.

In de tweede plaats hebt u verklaard dat alle vragen ernstig moeten worden onderzocht. U mag het me niet kwalijk nemen als ik vraag ook de vragen van de Veiligheid van de Staat ernstig te onderzoeken. Als de Veiligheid van de Staat met een dergelijk document komt, is het belangrijk dat we hier ernstig mee omgaan. We moeten dat serieus nemen. Na twee jaar terreurdreiging is de Veiligheid van de Staat de poortwachter van onze veiligheid. We moeten de

Veiligheid van de Staat ondersteunen en ermee in dialoog gaan. We moeten informatie inwinnen.

Ik wil de fractieleider van de N-VA erop wijzen dat minister Tommelein ter zake zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van zijn collega's ten volle en in alle rust en sereniteit heeft genomen.

Minister-president, op de derde plaats is het goede van de beslissing van de Vlaamse Regering dat u van plan bent alle andere denksporen op een objectieve wijze te onderzoeken. Dat is een verklaring waar we achter kunnen staan. Uw verklaring biedt perspectief en rust. Ze getuigt van volwassenheid, sereniteit en verantwoordelijkheidszin. Tegelijkertijd hebt u verklaard dat het voor u evident is dat de Vlaamse Regering de lokale autonomie respecteert. Dat hoort ze ook te doen. Dat is een waarmerk van de Vlaamse Regering en ze doet dat nu ook.

Maar laten we ook eerlijk zijn met elkaar. Begin volgende week valt niet de eindbeslissing, wat daar ook gebeurt. Waar ik als burgemeester – ik spreek even in mijn andere rol – enorm tegen opzie, is een algemene vergadering waar alle steden en gemeenten in een arena worden geplaatst, tegenover elkaar. Sommigen gaan tegen stemmen, anderen voor en anderen gaan zich onthouden. Ik hoop dat de context die gecreëerd wordt, de rust die de Vlaamse Regering nu uitstraalt, de wijsheid die ze hier tentoonspreidt, inspirerend kunnen werken, ook op andere plaatsen en in andere vergaderingen waar er beslissingen moeten worden genomen, en dat men de tijd en de ruimte neemt om op een heel ernstige en diepgaande manier met al die vragen om te gaan.

Als we op die manier te werk gaan, denk ik dat we op een wijze manier de juiste beslissing zullen nemen, de gemeenten, gesteund door de Vlaamse Regering, die op een volwassen en verstandige manier opereert in dit dossier. Ik dank u. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, ik denk dat ik heel duidelijk gemaakt heb welke de vijf onderdelen zijn van het standpunt van de Vlaamse Regering. Het vertrekt van de lokale autonomie, het vertrekt van de verantwoordelijkheid van de regering en het vertrekt van de verantwoordelijkheid van de VREG. We gaan die lokale autonomie respecteren. En we gaan onze verantwoordelijkheid nemen. Als het dossier bij ons komt, gaan we de wettigheid van de beslissing controleren. U weet dat het decreet nu al bepaalt dat er geen blokkeringsminderheid mag ontstaan en dat er ook geen beslissende invloed mag zijn van de private aandeelhouder. Dat zal op tafel komen bij collega Liesbeth Homans.

Uiteraard gaan wij rekening houden met wat de Staatsveiligheid heeft ingebracht in het debat, wat mij betreft zeer laat en – ik heb het geen vodje papier genoemd – wat mij betreft ook zeer dunnetjes. Dit is informatie die iedereen die bij het dossier betrokken was, al had. Mijn telefoonnummer is bekend. Ik heb in de voorbije jaren als minister van Binnenlands Bestuur heel vaak contact gehad met de Staatsveiligheid met betrekking tot delicate materies, zoals die van de moskeeën. Er werd in alle discretie contact genomen. Als de Staatsveiligheid meer informatie heeft dan die die hier in die brief staat, dan zal de Staatsveiligheid mij, denk ik toch, wel contacteren. Ik heb geen brief gekregen van de Staatsveiligheid. De collega's hebben die wel gekregen. De voorzitter van de VVSG heeft die wel gekregen. Als er meer informatie is dan wat hierin staat, dat dit een staatsbedrijf is, wat geldt voor alle grote bedrijven in China, dan is het wel gepast dat de Staatsveiligheid dat ook laat weten.

In onze toezichtfunctie, onze controlefunctie, gaan wij inderdaad het algemeen belang afwegen en gaan wij rekening houden met alle elementen die ingebracht

zijn. Ik herhaal dat wat nu meegedeeld is, gekende informatie is en, wat mij betreft, niets aan het debat toevoegt. Maar mijn telefoonnummer is dus bekend, mijn lijn ligt open.

Wij hebben gezegd, collega's, dat wij in alle openheid het decreet opnieuw willen bekijken. Dit decreet is zeer recent goedgekeurd. Het bevat een aantal waarborgen. Dit decreet gaat trouwens veel verder dan wat de collega's in de andere landsdelen in dit land eisen ten aanzien van de private partners. Dit decreet zegt dat een privéspeler geen blokkeringsminderheid mag hebben en bepaalt dat een privéspeler geen beslissende invloed mag hebben.

We gaan dat in alle openheid bekijken en rekening houden met alle belangen. Daarbij gaan we een onderscheid maken tussen dé IGS-regeling en die voor Eandis. Laat ons niet alle IGS'en over dezelfde kam scheren. We gaan in alle openheid bekijken of er maatregelen kunnen en moeten worden genomen, zonder dat we daaromtrent nu enig standpunt innemen. Ik heb u gezegd wat we onder ogen zullen nemen. We gaan dat debat open voeren. Er zijn eventueel opportuniteiten. Er zijn eventueel mogelijkheden. We gaan dat doen in sereniteit, in rust, in kalmte, zoals dat hoort. En we gaan dat doen met een ernstig legifererend proces. *(Applaus bij de meerderheid)*

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil mij aansluiten bij wat de collega's gevraagd hebben. Het feit dat we een dergelijk antwoord krijgen van de Vlaamse Regering betekent toch dat ook zij nu eigenlijk erkent dat er misschien wel problemen kunnen zijn, in tegenstelling tot wat deze morgen gold. Het blijft mij verbazen hoe stoïcijns kalm minister Tommelein blijft reageren op de scudraketten die vanuit N-VA en CD&V op hem worden afgevuurd. Als de datum van maandag 3 oktober niet perse gehandhaafd hoeft te worden, sta ik achter het voorstel dat de Vlaamse Regering Eandis zou vragen om de beslissing uit te stellen. Dat zal geen enkel probleem opleveren en dan kunnen we met z'n allen kijken wat er eventueel verbeterd kan worden. Wat ik mis in dit verhaal, is wat collega Diependaele ook al aangehaald heeft. Fransen of Chinezen, dat is mij om het even, maar er is toch wel een groot verschil tussen een Chinees staatsbedrijf dat gelinkt is aan de communistische partij en aan het Chinese leger in een land waar de mensenrechten geschonden worden. Ik zie leden van N-VA soms deelnemen aan betogingen als 'Free Tibet' en zo meer.

Ja, mijnheer Peumans, China kan je toch niet vergelijken met andere Europese landen waar de westerse waarden gelden. Ik vind dat er wat dat betreft wel een probleem is. Ik kan mij voorstellen dat de juridische aspecten van dit akkoord perfect in orde zijn. Advocaten zullen daar wel voor gezorgd hebben. Maar ik denk dat er hier in dit geval wel morele en ethische bezwaren zijn. Ik verwijs naar wat collega Kennes gezegd heeft. Mensenrechten spelen een belangrijk rol in dit dossier.

Voorzitter, tot slot gaven de collega's Somers en de Ro al aan dat de gemeenteraden en de gemeenteraadsleden hebben moeten beslissen over iets waar ze onvoldoende kennis en te weinig informatie over hadden. Dat is absoluut geen goed bestuur, en ik leg de verantwoordelijkheid daarvoor bij de Vlaamse Regering en in het bijzonder bij de bevoegde minister. Het is aan de overheid en dus aan de Vlaamse Regering om ervoor te zorgen dat, zelfs met respect voor de lokale autonomie, op lokaal niveau de juiste beslissingen worden genomen. Nu blijkt iedere dag opnieuw dat gemeenteraden niet goed weten wat ze moeten doen, dat ze de ijzeren partijdiscipline volgen en dat ze stemmen zoals hun partijleiding dat voorschrijft.

Aan het adres van N-VA en wat betreft de Vlaamse verankering wil ik nog het volgende zeggen. Voorzitter, ik heb ik hier een persbericht uit 2006, dat ondertekend is door uzelf en door uw partijvoorzitter en waarin naar aanleiding

van de uitverkoop van Electrabel wordt gepleit voor een algemene Vlaamse verankering van ons energiebedrijf. Ik stel vandaag vast dat daar de facto weinig van overgebleven is.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, minister-president, u zwakt nu de brief van de staatshervorming af. *(Opmerkingen)*

Ik bedoel de Staatsveiligheid. De staatshervorming hebt u al afgezwakt. Met 'Vuye en Wouters' is die al afgezwakt, dat weet ik ook wel. Het is wellicht een Freudiaanse verspreking, mijn excuses.

Ik kom terug op mijn punt: u noemt nu de brief van de Staatsveiligheid zeer dunnetjes. U vervalt opnieuw in wat u deze morgen hebt gedaan: u schoffeert een federale overheidsdienst, zonder met hen contact te hebben gehad. Een tweede punt is dat op het moment dat collega Diependaele minister Tommelein schoffeerde, ik wel degelijk zag op de banken van Open Vld, en onder andere bij de voorzitter van Open Vld, dat minister Tommelein blijkbaar wel zijn verantwoordelijkheid heeft genomen, zijn telefoon heeft gepakt en naar een aantal mensen in de Vlaamse Regering heeft gebeld. Of niet soms?

Minister-president, u zegt dat de Staatsveiligheid uw nummer heeft. Ik stel vast dat een aantal van uw viceministers-presidenten de brief hadden. De vraag is of zij onmiddellijk deden wat ze moeten doen, en wat een van die viceministers-presidenten ook heeft gedaan, namelijk de chef op de hoogte brengen. Ik denk dat er een nieuw element is en dat we met een probleem zitten. Ik denk dat we dit serieus moeten onderzoeken. Blijkbaar is dat niet gebeurd. U gaat immers verklaren in een televisiestudio dat u die brief niet hebt gezien. Ik zie aan de lichaamstaal van de voorzitter van Open Vld, die een telefoongesprek maakt, dat uw collega van Energie wel degelijk heeft gedaan wat hij moet doen, namelijk zijn betrokken collega's in de Vlaamse Regering inlichten.

Dat heeft hij trouwens ook zo gezegd op de televisie: "Ik heb mijn betrokken collega ingelicht, en zij moet doen wat er moet gedaan worden." Dat zijn letterlijk de woorden van minister Tommelein.

Dit is dus een nieuw element. U zegt dat u niet op de hoogte was en dat de Staatsveiligheid u maar moest bellen. Wanneer een dergelijke beslissing over een strategisch elektriciteitsnetwerk, zoals Eandis beheert, moet worden genomen, zegt u, op het moment dat die informatie u bereikt om God-weet-welke reden via Twitter of weet ik veel wat, dat dit voor u geen nieuw element is om op te treden en dat zij maar naar u moeten bellen. Mocht ik minister-president zijn en de belangen van de Vlamingen voor ogen hebben, ik zou mijn telefoon pakken – u hebt blijkbaar toch het nummer van de Staatsveiligheid – en ik zou onmiddellijk bellen om te zeggen dat ik wil weten welk rapport daaronder zit. Die mensen beweren dat niet zomaar. Die hebben ook een onderzoek gedaan.

Ik moet eerlijk zeggen dat uw verhaal wat mij betreft steeds verder in de déconfiture draait.

Ten derde, ik heb de heer Somers zeer goed beluisterd. Hij heeft een punt dat de hele Vlaamse Regering zou moeten aanbelangen. Hij kon het niet met zoveel woorden zeggen – hij zat misschien in de buurt van CD&V. Maar ik zal het samenvatten. Eigenlijk zei hij: 'Uitstellen.' Want hij heeft geen zin in een arena maandagavond waar gemeenten en vertegenwoordigers van gemeenten over elkaar vallen en bij wijze van spreken met getrokken mensen tegenover elkaar staan. Hij heeft daar 100 procent gelijk in. Daar heeft niemand belang bij, de Vlaming niet en ook de Vlaamse Regering niet.

Ik vind dat als er een nieuw element opduikt, het de bevoegdheid is van de Vlaamse Regering en van de betrokken minister om aan Eandis te zeggen dat er nieuwe elementen zijn opgedoken en dat we die grondig willen onderzoeken. Het kan toch niet dat we ze negeren. Nu toekijken tot het accident gebeurt, is zeer cynisch. Dan moet, als dan blijkt dat het niet kan doorgaan, iedereen toch achteruit.

Ik breng nog een laatste element in. Mocht ik het voor het zeggen hebben, dan zou ik mijn licht toch ook al eens op Europees niveau zijn gaan opsteken. Er is namelijk het voorbeeld van 10 maart 2016, waar de Europese Commissie zeer duidelijk heeft geoordeeld dat wanneer een Chinees staatsbedrijf betrokken is bij een dergelijke investering, een dergelijk Chinees staatsbedrijf moet worden beschouwd als één en ondeelbaar. Je geraakt dus niet weg met de stelling dat het een financiële dochter is en dat we niet in zee gaan met de moederholding, die een energieproducent is.

Dat zijn allemaal elementen die mij doen zeggen dat het daden van goed bestuur zijn om dat te onderzoeken. De slotsom is: vraag gewoon aan Eandis om het uit te stellen. Het gevoel dat mij bekreep, heeft de heer De Ro perfect beschreven: ik heb op 5 september in mijn eigen stad een gemeenteraad meegemaakt waar driekwart van de gemeenteraad niet wist waarover het ging. Wij hadden ook niet alle informatie. Wij hebben een beslissing moeten nemen nog voor de eerste infovergadering van Eandis. Dit is niet serieus. U moet nu uw verantwoordelijkheid nemen. Nu. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Rzoska, collega's, ik heb hier al veel dingen horen zeggen over zaken die ik zou hebben gezegd, maar die ik zeker niet gezegd heb. Ik zal daar niet verder op ingaan. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Mijnheer Sintobin, ik daag u uit. Al de dingen die u hier hebt gezegd, u moet dat eens opzoeken in de pers, de geschreven en uitgesproken pers, of voor de tv. U zult ze niet vinden. Ik heb nooit gezegd dat dit een zaak was van de Vlaamse Regering. Ik heb wel, als minister van Energie, op een bepaald moment mijn ongerustheid geuit. Ik weet zeer goed hoe het gekomen is. Minister-president Bourgeois was vanaf dag 1 op de hoogte van wat er juist gebeurd is. Waarom heb ik mijn ongerustheid geuit? Ik heb gezegd dat er twijfel is. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Mijnheer Sintobin, ik ben aan het spreken. Er is twijfel bij de gemeenteraden, bij de gewone mensen. En ik vraag aan de aandeelhouders om goed na te denken. Meer heb ik nooit gezegd. Ik heb nooit gezegd dat de verantwoordelijkheid bij de Vlaamse Regering lag. Ik heb zelfs nooit gezegd dat de verantwoordelijkheid bij mijn collega lag.

Als men mij vraagt of ik mijn verantwoordelijkheid heb opgenomen, kijk ik iedereen recht in de ogen. Uiteraard heb ik met mijn collega gebeld. Dat zal zij ook bevestigen. Uiteraard heb ik de minister-president verwittigd van het moment dat ik een brief kreeg. Ik heb ook gezien dat hij die brief niet gekregen had. Dat wist ik. Maar we moeten iets eerlijk toegeven.

Op die avond is de minister-president verschillende optredens gaan doen en is hij niet onmiddellijk bereikbaar geweest om de hele zaak te kunnen uitleggen. Ik heb hem kunnen zeggen dat er een feit was, ik heb hem kunnen zeggen dat er effectief een brief was toegekomen. Hij heeft pas na de uitzending van Terzake volledig kennis kunnen nemen van de draagwijdte.

Als men vraagt of ik mijn verantwoordelijkheid heb opgenomen, dan zeg ik: ja. Ik heb gebeld en ik heb zelfs eerst gebeld of ik een aantal zaken uit die brief wel

mocht zeggen. In verband met de discussie of die informatie gedeeld mag worden, of daarover mag worden gesproken, heb ik duidelijk een ja gekregen van de Staatsveiligheid. Ik mocht die brief bespreken. Het enige wat ik niet mocht doen, was bekendmaken van wie die informatie kwam.

Ja, natuurlijk heb ik ook gebeld met de Staatsveiligheid. Ik heb ook met de eerste minister gebeld. Ik heb ook geprobeerd de minister van Justitie te bereiken. Ik heb dat allemaal gedaan. Het is niet omdat ik dat allemaal niet in de pers vertel, dat ik mijn verantwoordelijkheid niet heb opgenomen, mijnheer Diependaele. Ik zeg u: ik heb mijn verantwoordelijkheid opgenomen. Ik heb geprobeerd om duidelijk te maken, ook aan mijn collega, wat de draagwijdte was. *(Applaus van de heer Jo De Ro)*

Op dat vlak blijf ik heel duidelijk: ik sta achter de verklaring van de minister-president. Daar staan een aantal elementen in waar ik ook tevreden over ben. Voor de rest respecteer ik de autonomie van de gemeenten. Ik heb nooit opgeroepen om neen te stemmen. Zoek het, vind het! Ik daag u uit. Ik heb gezegd dat ik bezorgd ben over het dossier en dat ik bezorgd ben als minister van Energie. Het is inderdaad niet mijn bevoegdheid. De instap van de Chinezen is nog altijd niet mijn bevoegdheid, maar ik ben wel nog altijd de minister van Energie.

De minister-president heeft na de Septemberverklaring voor de camera's gezegd: "De heer Tommelein heeft het recht daarover zijn mening te zeggen, als minister van Energie, maar het is niet het standpunt van de regering. De heer Tommelein mag zijn bezorgdheid uiten." Ik geef de minister-president gelijk. Ik ben niet de bevoegde minister, maar ik mag, als minister van Energie wel mijn bezorgdheid uiten, want in de volgende jaren is Energie mijn bevoegdheid. Eandis is nog altijd het belangrijkste distributienetbeheerdersbedrijf op het vlak van energie. Ik kan doen alsof er niets gebeurt, of ik kan zeggen dat ik me zorgen maak. Wel, ik heb me zorgen gemaakt. Als dat niet meer mag, als ik me geen zorgen meer mag maken, en als ik over alles moet zwijgen, dan pas ben ik een slechte minister. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister Tommelein, u zwakt uzelf een beetje af. Hetgeen u de afgelopen dagen hebt verklaard, heeft tot heel wat ongerustheid geleid, zowel in gemeenteraden als bij de bevolking. Nu zegt u dat u gewoon uw ongerustheid hebt uitgedrukt. U hebt zelfs in sommige krantenartikelen laten blijken dat u uw collega's in de Vlaamse meerderheid er op zou wijzen dat er wel degelijk een probleem was.

U bent sowieso tegen de Eandisdeal. We gaan hier natuurlijk geen welles-nietesspel gaan spelen, maar ik wil u rechtstreeks vragen: hebt u maandagavond op de regionale tv al dan niet gezegd dat u uw verantwoordelijkheid als minister hebt opgenomen en dat u van de bevoegde minister verwachtte, in casu minister Homans, dat ze ook haar verantwoordelijkheid zou opnemen? Wat hebt u dan bedoeld met 'haar verantwoordelijkheid opnemen'? Ik vind het trouwens wel bijzonder dat de minister bevoegd voor de lokale besturen en de intercommunales in dit hele debat afwezig blijft. Maar ik zeg nogmaals: wij gaan geen welles-nietesspel spelen, maar u bent er natuurlijk goed in om de media te bespelen en dagenlang de krantenkoppen te halen om dan achteraf wat terug te krabbelen. We kennen ondertussen wel uw stijl.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister Tommelein, ik waardeer uw eerlijkheid. Ik waardeer dat u een chronologie hebt gegeven. U hebt in mijn ogen gedaan wat

een verantwoordelijke minister moet doen. U brengt uw collega die de brief al dan niet had gekregen op de hoogte, maar u brengt ook de chef op de hoogte. U belt zelfs naar de Staatsveiligheid om te weten hoe ver u kan gaan. En u communiceert. U communiceert, zoals u daarnet ruiterlijk hebt toegegeven, rond 19 uur.

De minister-president zat in Terzake. U hebt hem ook gebeld. U hebt hem ook gezegd dat u die brief had gekregen, en u hebt, denk ik, toch niet enkel gezegd dat u een brief van de Staatsveiligheid had. Vermoedelijk hebt u voor hem toch ook wel toegelicht welke elementen in die brief stonden. Neen? Ik zag immers 's avonds een minister-president in Terzake zitten die na drie keer aandringen door de journaliste zei dat hij die brief niet had gezien of niet had gekregen. U had hem echter wel op de hoogte gebracht, ongeveer drie kwartier voor de uitzending van Terzake. Ik vermoed dat de minister-president een Chinese smartphone heeft, die misschien wat traag reageerde. U moet maar eens de chronologie herbekijken van hoe de informatie naar buiten is gekomen. *(Opmerkingen)*

U hebt daarnet ook gezegd dat u de minister-president ongeveer drie kwartier, veertig minuten voor de uitzending van Terzake op de hoogte hebt gebracht. Dan denk ik dat er een probleem is als een minister-president in een televisiestudio zit en zegt dat hij eigenlijk van niets weet. Hij gaat zelfs verder. Niet enkel maandagavond, maar ook vandaag sneert hij naar die Staatsveiligheid, terwijl hij wel degelijk op de hoogte was. U bent zo eerlijk om wat inzicht te geven in de chronologie. Het maakt het probleem alleen maar groter. Ik stel vast dat we met een minister-president zitten die blijkbaar vooral rijdt voor de Eandis-deal en die nieuwe elementen niet ernstig neemt en zijn verantwoordelijkheid niet neemt.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, nog één keer: ik had de brief niet ontvangen. Ik heb vastgesteld dat de Staatsveiligheid het niet de moeite vond om de minister-president aan te schrijven. *(Applaus bij de N-VA)*

Ik heb niet de gewoonte, zeker niet als ik op dat moment onvoorbereid ben, om op tv of om het even waar verklaringen af te leggen over brieven van de Staatsveiligheid. Ik heb er in de vorige periode diverse gekregen. Daar stond altijd bij of informatie mocht worden gedeeld of beperkt verspreid, al naargelang. Ik ben daar altijd discreet mee omgegaan. Ik heb maar gesproken over een brief van de Staatsveiligheid nadat open en bloot op straat lag dat er een brief was van de Staatsveiligheid.

Ik heb ook niet de gewoonte, en ik ga die gewoonte ook niet veranderen, om tekst en uitleg te geven bij alle gesprekken die wij voeren in de kern, individueel, bilateraal, met ministers en viceministers-presidenten onder elkaar. Wij willen op een verstandige, volwassen manier kunnen spreken. Mijnheer Rzoska, wanneer ik vind dat een minister zijn job niet doet, dan zal ik dat zeggen aan die minister, maar ik ga niet mee in uw spelletjes om hier een wig te drijven tussen collega Tommelein en mezelf. Dat is niet aan de orde. Het standpunt dat hier is gebracht, is het standpunt namens de hele regering. Ik heb u mijn mening gegeven over de brief van de Staatsveiligheid. Ik heb gezegd dat, als de Staatsveiligheid over niet-vrijgegeven informatie beschikt, ze contact kan opnemen en dat kan meedelen. Als er meer is dan hierin staat, dan is het aan de Staatsveiligheid, die mij in dezen nog op geen enkel moment heeft gecontacteerd. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, ik wil kort iets zeggen, en niet over de brieven of papiertjes van de Staatsveiligheid en de opzoeken die men daar al

dan niet via Google voor heeft gedaan of wat dan ook. Ik heb tot nu toe al de hele dag dit schouwspel gezien. Voorzitter, u en ik zetelen allebei in die fameuze klimaatcommissie. We zijn trouwens aan het bevallen van een hopelijk goed voorstel van resolutie. We weten allebei dat grote investeringen in ons energienet zeer cruciaal zullen zijn en centraal zullen staan. Daar is een belangrijke nood aan. Ongetwijfeld zal daarbij ook de rol van alle overheden, de lokale inbegrepen, centraal staan. De discussie over wat er gebeurt met de middelen van Eandis draait daarrond. Dat gaat over twee dingen: over de financiering van gemeenten, wat op dit ogenblik ongelooflijk belangrijk is, en over investeringsmogelijkheden in de toekomst.

Minister-president, in uw verklaring was u, wat die toekomst betreft, geweldig ambitieus en geweldig voluntaristisch. Indien men echt die belangrijke investeringen door de gemeenten, door de distributienetbeheerders en door anderen serieus wil nemen en daar echt toekomstgericht werk van wil maken, dan moet me eerlijk gezegd van het hart, uit een grote bezorgdheid daarvoor, dat, met het schouwspel dat we nu al de jongste paar dagen hebben gezien binnen deze regering, in de kranten en in dit parlement, en vandaag nog maar een halfuur geleden bij de diverse meerderheidsfracties, dat niet zal lukken. Collega's van de regering, als u op die manier denkt aan de toekomst te werken, investeringen vast te krijgen en een sereen debat te kunnen voeren, dan zal dat niet lukken.

Minister Tommelein, u zit hier na de verklaring van de minister-president eigenlijk in uw blote billen. U kunt dus beter blijven zitten, dat lijkt me verstandiger. Wanneer u op die manier denkt belangrijke investeringen voor onze toekomst te organiseren, zekerheid, toekomst en vooruitgang te creëren, dan bent u op een ongelofelijk slechte manier bezig. (*Applaus bij de sp.a*)

Björn Rzoska (Groen): Voor mij rest er nog één element. Ongeacht of hij wel of niet op de hoogte was, was er een brief waarvan ik echter de inhoud niet ken. Het zal aan de historici zijn om dat boven te halen.

Ik wil wel nog één ding weten in verband met de suggestie van de heer Somers. Ik vind dat de Vlaamse Regering aan Eandis zou moeten vragen om die aandeelhoudersvergadering uit te stellen op basis van de nieuwe elementen. Zullen de Vlaamse Regering en de minister-president eindelijk rekening houden met die elementen? Het komt op een paar weken toch niet aan. Waarom zit daar zo'n druk op? Het zou niet goed zijn voor de Vlaamse Regering dat gemeenten maandagavond over elkaar heen struikelen. Zal de Vlaamse Regering eindelijk haar verantwoordelijkheid nemen in dit dossier?

Minister-president Geert Bourgeois: Dit wordt echt vermoeiend. Ik ben heel duidelijk geweest en verwijs naar het eerste punt van mijn verklaring.

De voorzitter: Het debat is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van Johan Danen, Björn Rzoska en Ingrid Pira houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, wat de deelname van privaatrechtelijke personen betreft

– 895 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmorgen heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Johan Danen, Björn Rzoska en Ingrid Pira houdende wijziging van

het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, wat de deelname van privaatrechtelijke personen betreft.

De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Uit de discussie van daarnet blijkt dat men een aantal zaken wil bekijken voor de vergadering van volgende maandag. Het lijkt ons dan ook van belang om dit voorstel van decreet snel goed te keuren om op die manier druk uit te oefenen en die vergadering uit te stellen.

Ik had dat debat veel liever in alle sereniteit in de commissie ter zake gevoerd. Ik heb daarop aangedrongen, maar dat was blijkbaar niet mogelijk. Dit debat kende pas de laatste weken dergelijke hoogtes omdat de details van de deal pas tijdens die laatste weken bekend zijn geworden. Het was onmogelijk om daar in detail over te discussiëren omdat we niet wisten wat er in die achterkamertjes werd bedisseld. Daarom wil ik vragen om dit voorstel van decreet bij hoogdringendheid te behandelen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan. De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van decreet van Johan Danen, Björn Rzoska en Ingrid Pira houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, wat de deelname van privaatrechtelijke personen betreft, naar de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid verwezen.

Het incident is gesloten.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2017

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2017.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

113 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

80 leden hebben ja geantwoord;

32 leden hebben neen geantwoord;

1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge keurt het Vlaams Parlement de verklaring goed.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Voorzitter, ik heb me onthouden omdat ik een stemafsprake heb met Francesco Vanderjeugd.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 5 oktober 2016 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 16.07 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Jos Lantmeeters, Karim Van Overmeire: ambtsverplichtingen;

Katia Segers, Francesco Vanderjeugd: familieverplichtingen;

Ann Soete: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Bert Moyaers, Karl Vanlouwe

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens,

Katrien Partyka, Lydia Peeters, Peter Persyn, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Els Robeyns